

# DUHOVNI PASTIR.

Izhaja vsak mesec. — Velja 8 K na leto.

XX. letnik.

V Ljubljani, januar 1903.

I. zvezek.

## Praznik obrezovanja Gospodovega ali novo leto.

### 1. Vrednost časa (I.).

Čas je kratek. I. Kor. 7, 29.

Ura — kdo današnjih ljudi na svetu ne pozna ure? Velike stolpne ure, katere glas odmeva po vsej vasi, domače zidne ure, ki je namenjena za stanovalce ene hiše, žepne ure, ki služi onemu, ki nosi pri sebi kakšno uro. Čemu pa so ure na svetu? — Na mnogih urah vidimo napis: „Čas je denar.“ Denar je sploh v veliki veljavi pri ljudeh, saj že pregovor veli, da je denar sveta vladar; kar je žal v mnogem pogledu resnično. Ako je pa čas denar, mora tudi čas imeti vsaj enako veljavo kakor denar. In uprav to, da ima skoraj vsak človek dandanes svojo uro ali doma na zidu ali v žepu, nam spričuje, da ljudje visoko cenijo čas; zakaj ura nima drugega namena, nego kazati človeku čas, kazati pa zato, da ga človek vestno porabi, ker čas je dragocena, najdragocenejša stvar v tem življenju. Seveda ni povsem resnično, da imajo vsi ljudje le zato svoje ure, da bi vestno porabili čas; zakaj vzlic tolikemu številu stolpnih, nazidnih in žepnih ur je vendar ogromno število ljudi, ki ne znajo ceniti vrednosti časa. Sicer je splošno priznано, da je čas denar, torej da sta obadva vsaj enake vrednosti, in vendar kolika razlika pri ljudeh, kako cenijo denar in kako cenijo čas! Denar je mnogim tako priraščen na srce, da se kar ne morejo ločiti od njega, in le smrt ima toliko moč, da jih z veliko silo loči od priljubljenega zlata in srebra; čas pa tako nizko cenijo, kot da je ničvredna stvar. In vendar

je čas človeku ne le toliko, ampak tisočkrat več vreden kot vse zlato in srebro, pa še nikelj na vrh. Ni je na svetu stvari bolj dragocene kot je čas, zakaj čas je življenje; kolikor časa namreč človek na svetu živi, toliko časa ima; prej ga nima nič, potem ga nima več, torej vse življenje človekovo na tem svetu je zanj čas. Zato so resnične besede sv. Bernarda: „Nič ni dragocenejše kot čas, pa nič se manj ne ceni kot čas.“

Premišljujmo torej danes, prvi dan novega leta:

I. Čas je človeku v tem življenju najdragocenejša stvar.

II. Kolika škoda je izguba časa.

V imenu Jezusa in Marije!

I. Čas je človeku v tem življenju najdragocenejša stvar. Mnogokrat se lahko slišijo iz ust premaloresno mislečih ljudi te ali podobne besede: „Ob to uro je, ob ta dan smo, pa kaj zato? Saj bo jutri še en dan, če ne letos, pa k letu; saj imamo še mnogo časa, časa ne zmanjka nikdar, čas se dobi zastoj.“ Drugi pa zopet tožijo zevajoč: „O kako je dolg čas!“ Ne vedó, kaj s časom početi, imajo ga preveč. Je-li znajo taki ljudje prav ceniti vrednost časa? Ako bi to znali, ne bi tako govorili, zakaj čas je najdragocenejša stvar na svetu.

1. Čas je dar božji, in sicer prvi in poglobitni dar božji. Vse dobro imamo od Boga; čas je dober, torej je dar božji. Dar božji pa je in mora biti človeku dragocen že zato, ker je prišel iz dobrotljive roke nebeškega Očeta. Ali ni nam dragocen dar podoba matere ali očeta zato, ker nas spominja naših največjih dobrotnikov na svetu? Čas nam je torej že zato dragocen, ker je dar božji.

Toda čas je še posebno dragocen zato, ker je prvi in najpotrebnejši dar božji. Ali si moremo misliti na svetu človeka brez časa? Ali more človek na svetu kaj storiti brez časa? Jesti moreš, ako slučajno nimaš žlice, z roko; spati moreš, če si močno utrujen, tudi na goli deski; toda brez časa kaj moreš? Izgovoriti presveti imeni: „Jezus, Marija!“ zato ni treba toliko časa; vendar se mnogokrat sliši, če kdo nagloma umrje, da še „Jezus, Marija!“ ni imel časa zaklicati. Brez časa ne moreš niti enkrat kihnuti ali vzdihniti. Blisk je hiter, da si skoraj nič hitrejšega ne moremo misliti, pa tudi blisk potrebuje nekoliko časa. Ali ni torej res, da je čas na svetu prva in najpotrebnejša stvar?

Pa ne le ves čas v celoti je dar božji, ampak tudi vsak najmanjši del časa, vsak trenotek je poseben dar božji. Kdo pa ti ohrani življenje vsak trenotek, mar ne Bog? Življenje tvoje pa je tvoj čas, torej je vsak trenotek tega življenja dar božji, na vsak trenotek časa je navezana kakšna posebna milost božja.

2. *Cena*, za katero nam Bog dá čas, je *kri Jezusa Kristusa*. Vsaka milost božja je sad trpljenja in smrti Jezusove, tako tudi čas, najdragocenejša milost. „*Cena krvi je*“ — vsak trenotek časa našega življenja. Karkoli dobrega storiš, moliš, si pri sv. maši, poslušáš besedo božjo, delaš z dobrim namenom, daš vbogajme — vse je milost božja, podarjena ti po zasluženju Jezusa Kristusa. Ako premagaš skušnjavo, se odpoveš tudi le za trenotek posvetnemu veselju iz ljubezni do Boga — vse storiš le s pomočjo milosti božje. Ves čas je nam zato dan in edino le zato, da služimo Bogu; je-li pa mogoče Bogu služiti brez milosti božje? Kdo pa nam je zaslužil vse milosti, ako ne Jezus Kristus? Torej tudi čas je milost, podarjena nam za drago ceno njegove presvete Krvi. O da bi mi to dobro premislili in razumeli, kako vestno bi porabili vsak trenotek svojega časa!

3. *Čas je kratek*, pravi sv. Pavel (I. Kor. 7, 29). Je-li treba dokaza tej resnici? Koliko časa pa imaš? Koliko let, mesecev, tednov, dni, ur, minut — koliko je resnično tvojih, da lahko rečeš: ta čas je moj, storim ž njim, kar hočem? Niti ena minuta ni popolnoma tvoja; zakaj, komaj se zaveš, da jo imaš, pa je že nimaš več. Tu je človek podoben dečku, ki ujame drobno ptičico in jo skrbno drži v roki, vesel jo gleda, pa o joj! v tem hipu se mu izmuzne ptičica iz roke, in žalosten gleda deček za njo, ki že veselo skače po vejah. „Imel si me, pa me nimaš več“, tako govori čas človeku. To je blisk, ki zgine izpred oči, prej nego smo ga dobro videli; je kolo, ki se z največjo hitrostjo neprestano vrti mimo nas, pa ne vrne se nikdar več. Vodene kapljice, ki padajo iz oblakov na zemljo, pridejo v potokih in rekah v morje, pa se zopet dvigajo v soparju iz morja in spreminjajo v oblake ter padajo na zemljo; ne tako trenotki časa, ti se neprestano pogrezajo v morje večnosti, a ne vračajo se iz tega morja nikoli več. In uprav to je, kar daje času toliko vrednost in dragocenost, da *ura za mujenane vrne se nobena*. Sedaj ali nikoli več, tako nam kliče vsak trenotek časa. Ali ni torej res dragocen ta kratek čas?

4. Ta kratek čas je cena večnosti; trenotek časa, od katerega je odvisna večnost. Kakor kratek je življenja čas, je vendar dolg dovolj, da si v njem zagotovimo srečno večnost; zato pa je mogoče prav ceniti vrednost časa le na tehtnici večnosti. Vprašaj zveličane duše v nebesih, kako so dospele v to večno blaženost, in vse ti bodo odgovorile: vestno smo porabile kratki čas življenja. Vprašaj pogubljene duše v peklu, kako so se pogreznile v to neskončno nesrečo, in vse ti bodo odgovorile: nismo prav porabile trenotkov časa svojega življenja na zemlji. Kakor je veliko veselje zveličanih v nebesih, ker so si v k r a t k e m času zaslužili to brezmejno srečo, tako neznosna je žalost pogubljenih v peklu, ker nimajo več e n e g a t r e n o t k a časa, da bi popravili, kar so zamudili; daj pogubljeni duši, ako moreš, en sam trenotek časa, da obudi kesanje svojih grehov, in ta duša je rešena pekla. Vidiš torej, koliko je vreden čas tvojega življenja! Neskončna večnost visi na trenotku časa; kakor porabiš ta trenotek, takšna bo tvoja večnost, srečna ali nesrečna. Zato po pravici pravi sv. Bernardin: „Čas velja toliko, kolikor velja Bog; zakaj v dobro porabljenem času si pridobimo Boga.“

Kedaj pa bomo znali prav ceniti vrednost časa? Ko se bo naš čas bližal koncu, ob smrtni uri. Znana je dogodba o služabniku cesarja Karola V., ki je na smrtni postelji svojega gospoda prosil, naj mu podaljša življenje za nekoliko ur, da bi vsaj teh par ur mogel služiti le Bogu in poskrbeti za svojo dušo, katero je prej večinoma zanemarjal; toda mogočni cesar je zmajal z glavo in rekel, da tega ne more. Ta služabnik je takrat še-le spoznal vrednost časa, ko ga skoraj ni več imel. Ali hočemo biti tudi mi njemu podobni? *Odkupljajmo čas* — nas opominja apostol, odkupljajmo ga s tem, da zvesto služimo Bogu in vsak trenotek časa vestno porabimo za svojo večno zveličanje.

II. Ako je čas torej res najdragocenejša stvar na svetu, tako da se ž njim ne dá primerjati vrednost vseh biserov celega sveta, k o l i k a š k o d a m o r a b i t i p a z g u b a č a s a !

1. Ako zgubiš denar, te boli, boli tembolj, čim več ti je bil denar potreben, čim več denarja si zgubil. Ali ne beremo večkrat, da je storil kdo žalosten konec svojemu življenju, ker je zgubil ves denar? Tako velika je žalost po zgubljenem denarju. Zakaj pa ne po zgubljenem času? Je mar škoda zgubljenega časa manjša od škode zgubljenega denarja? Če denar po nesreči ali nepredvidnosti zgubiš iz žepa, ga greš iskat in ga morda najdeš, ali če ga

najde pošten človek, ti ga dá nazaj; če denar zapraviš n. pr. z igro, greš delat, pa si zaslužiš drug denar, da se preživiš. Toda ako zgubiš dragoceni čas, kje ga hočeš iskati, kje najti? Kdo ti ga bo prinesel nazaj? Zgubljen čas je zgubljen na veke; ali ni to res velikanska zguba, nepopravljiva škoda? V tem življenju se dá sicer še popraviti, kar smo zamudili, ako nam Bog še dá toliko časa; toda istega časa, ki smo ga zgubili, ne dobimo nikdar več. Obžalovati zgubljeni čas, z obžalovanjem izprosi si pri Bogu odpuščanja, to je mogoče; ali nazaj priklicati zgubljeni čas, to se ne dá več, nikoli več.

Kar pa je tukaj še mogoče z resničnim obžalovanjem, to ni več mogoče v večnosti tudi z najiskrenejšim obžalovanjem; tam v večnosti ne dá se nič več popraviti, ker tam ni več časa za zaslužnje; le za pokoro ga je nekoliko še pustila neskončna milosrčnost božja dušam v vicah. Ali ni torej res, da je zguba časa najbolj občutljiva zguba, ker se ne dá več popraviti ta škoda? —

2. Ako pa je vse to res, da je čas najdragocenejša stvar na svetu, in da je zguba časa največja škoda, kolika je to nezmisel, da toliko ljudi tako malo ceni čas in da ga tako lahko-mišljeno zapravlja? — Le poglej, o kristjan, danes nazaj v preteklo življenje svoje! Se bodo mar še kedaj vrnila ti iz večnosti nazaj ta leta, dnevi, ure? In vendar, ako resno premišljuješ, ako natančno tehtaš čas svojega življenja na tehtnici pravičnosti božje, koliko tega dragocenega časa je poteklo zate brez koristi za večnost? Koliko tega dragocenega časa si porabil morda v svojo večno pogubo? Ves čas, ki si ga porabil za greh, je le netivo za večni ogenj; ves čas, kar si ga preživel v smrtnem grehu, je zgubljen za večnost; ves čas, kar si ga porabil za sicer dobra dela, pa jih nisi opravljal z dobrim namenom iz ljubezni do Boga, ampak si iskal pri njih le svojo čast in časni dobiček, je zgubljen za večnost; ves čas, kar ga nisi porabil v to, kar zahteva Bog od tebe, da bi izpolnil voljo božjo, je zgubljen za večnost. Pomisli, koliko pregrešnih misli in željá je polnilo tvoje srce, koliko časa si porabil za prazno, pa tudi za pregrešno govorjenje, koliko pregrešnih dejanj teži še na tvoji vesti! Pomisli, koliko Bogu posvečenih dni si oskrnil z nepotrebnim težkim delom, potem pa s pijančevanjem, nespodobnim govorjenjem in drugimi grešnimi dejanji; koliko božjih služb si zamudil, kolikokrat opustil dolžno molitev, pa oskrnil si jezik z grdo kletvino; pomisli tudi,

koliko molitev si opravil brez vsake pobožnosti duha in srca kolikokrat si bil prostovoljno razmišljen, brez pobožnosti pri sv. maši! Pomisli, koliko si morda zapravil noči v svojem življenju v svojo dušno in telesno škodo; pomisli, ali ni morda že več let minulo, kar živiš brez Boga, brez svetih zakramentov, brez milosti božje! Glej, to so zgubljeni dnevi in leta, zgubljeni za večnost!

Kaj torej, predragi v Gospodu, hočemo storiti danes, prvi dan novega leta? Obupati zato, ker smo v preteklosti zgubili toliko dragega časa? Nikar! Res čas ta je zgubljen, ne vrne se več; pa glejte, milosrčnost božja nam nudi danes nov čas — koliko, ne vemo — pa spréjmimo ga, kolikor nam ga dá, in porabimo ga vestno, natančno Bogu v čast, sebi v dušno zveličanje. Novo leto — novo življenje! Amen.

*J. Slavec.*

## 2. Z novim letom začnimo novo življenje.

Ponovite se v duhu in oblecite novega človeka, ki je po Bogu vstvarjen v pravičnosti in resnični svetosti.

*Efež. 4, 24.*

Zopet je preteklo eno leto, in zopet smo za eno leto bližji groba, bližji večnosti. Tako hitro tekó dnevi, meseci, leta, dokler ne pride naše zadnje leto, naša zadnja ura, morda popolnoma nepričakovano, kakor tat po noči. Kristjan! Ko bi bil ti to leto, morda oni nesrečni dan, ono žalostno noč, ko si s smrtnimi grehi žalil svojega ljubega Boga, ko bi bil ti takrat, ko je bila tvoja duša omadeževana s smrtnimi grehi, umrl, kje bi bil zdaj, in sicer kje skozi celo večnost? Pa še živiš! Še si krepak, zdrav in čvrst in danes si zopet začel novo leto! O kako usmiljen in dobrotljiv je naš nebeški Oče! Še eno leto nam je dal dočakati, še eno leto nam je podaril. In zakaj? Samo zaradi tega, da bi se spokorili in dobro pripravili na smrt. Saj je Bog sam rekel, da noče smrti grešnika, ampak da živi in se spreobrne.

Nikar ne zametujmo, dragi kristjani, božjega usmiljenja in njegove potrpežljivosti. Zdaj je še usmiljen, dobrotljiv in ljubezni poln, zdaj nam dá še čas in priložnost se spokoriti ter nas opominja: *Delajte, dokler je dan; pride noč, ko nihče ne more*

*delati.* Pa prišel bo čas, in morda za marsikaterega izmed nas ni več daleč oni čas, ko bo prepozno misliti na pokoro, ko se ne bo dalo več pomagati in popraviti. Zdaj pa se še dá, še je čas, posebno danes, ko nam je dal ljubi Bog čakati novo leto da bi se spreobrnili od svojega prejšnjega življenja. In zaradi tega nas tudi opominja sv. apostol Pavel, ter nam pravi: *Pre-novite se v duhu in oblecite novega človeka, ki je po Bogu stvarjen v pravičnosti in resnični svetosti.* (Efež. 4, 24.) Vzemimo si k srcu ta opomin, dragi kristjani, in začnimo z novim letom tudi novo življenje. Rečem vam pa I. to mora biti in II. to nam je tudi mogoče.

I. To leto se hočemo poboljšati, ker je to leto mogoče zadnje za vse, kar nas je danes tukaj v cerkvi, in ker je prav gotovo zadnje za nekatere izmed nas.

Mogoče, da je zadnje za vse! Saj vendar nihče ne bo tako nespameten, da bi rekel, da to leto ne more umreti; saj je rekel Jezus, da človek ne ve ne dneva, ne ure, kedaj bo moral umreti. Ali pa morda ve, kdo izmed vas, koliko časa bo še živel, kdaj bo umrl? Kdo mu je pa to povedal?

Za nekatere izmed nas pa bo nastopno leto prav gotovo zadnje. To leto jih je umrlo v tej župnji —, dostikrat jih je umrlo pa še mnogo več. In izmed teh — jih je bilo lansko leto na ta dan gotovo nekaj v tej cerkvi pri sv. maši, in marsikateri izmed njih si ni mislil, da bo moral še to leto umreti, in vendar so umrli.

Kristjani! Katerega bo pa letos zadelo? Katerega od te strani, katerega od une? Jaz ne vem, tudi ti ne veš, le Bogu samemu je znano. Nekaj pa bi te vprašal, ljubi kristjan: Ali bi se upal umreti v tem stanu, v tem grehu, v katerem zdaj živiš? Če bi moral še danes umreti, kar precej zdaj-le, ali bi umrl z mirnim in veselim srcem? Morda ne! Morda si v grehih, celo v smrtnih grehih, ki bi tvojo smrt storili strašno? O, če je kak tak tukaj, kaj čaka, kaj odlaša? Hitro se spravi z Bogom, pojdi, teci k spovedi, da morda ne bo prepozno, da ne pride smrt nepričakovana, kakor tat po noči in bi ti moral nepripravljen stopiti pred Boga. In ko boš spoved opravil, o poboljšaj se enkrat v resnici, začni vendar enkrat pobožno živeti in se s pobožnim življenjem na smrt pripravljati, dokler je še čas. *Bratje*, tako nas opominja sv. apostol Pavel, *to vam rečem, čas je kratek.* Le sami po-

glejte, dragi kristjani, kako je hitro eno leto minulo. Celo leto! In koliko smo storili dobrega? O morda prav malo! Ali smo se to leto kaj poboljšali, ali smo zapustili grehe, kar smo tolikrat pri spovedi obljubili? O kristjan! morda si šel dostikrat k spovedi, pa komaj si prišel od spovedi, si že ravno tako grešil, kot prej in vendar si pri spovedi rekel, da ti je žal, da si Boga razžalil in da trdno skleneš, da ga ne boš več. O kje je bil tvoj trdni sklep, če se je le prva priložnost k grehu pokazala? Kristjan! Ali hočeš še naprej tako živeti, ali se hočeš še naprej tako iz usmiljenega Boga norca delati? Poslušaj me, povedal ti bom priliko, katero je Jezus sam povedal svojim učencem.

Neki mož je imel v svojem vinogradu figovo drevo. Tri leta po vrsti je prišel pogledat k drevesu, in nikoli ni našel sadu na njem. Ukazal je tedaj svojemu hlapcu, naj ga poseka. Hlapec pa je prosil Gospoda, naj pusti drevo še eno leto v zemlji, in mu je rekel, da ga hoče posebno gojiti, morda bo le čez leto kaj sadu prineslo. Gospod je to pripustil, ali resno je dostavil: Če še to leto ne bo nič sadu, potem mora proč, potem ga moraš posekati, ne trpim ga več v svojem vinogradu, ker mi nič sadu ne prinese. —

Lepa, toda strašna prilika! Kristjan! Kako dolgo pa že pri tebi išče Bog sadu, kako dolgo že išče dobrih del in pravega poboljšanja, morda ne tri leta, morda 10, 20, 30 let? In kaj je našel? Ne samo nobenega dobrega dela, ampak morda le slaba dela, le slab sad? Še eno leto, še to leto hoče počakati. O, poboljšaj se, začni drugače živeti, da se ti ne bo zgodilo, kakor drevesu, katero je ukazal posekati in v ogenj vreči. —

Ne vem, dragi kristjani, ali ste razumeli vsi priliko, katero sem vam povedal. Glejte, ta prilika hoče reči, da Bog slednjič tistemu odtegne svojo milost, kdor jo je že dolgo časa zlorabil. Saj je to popolnoma naravno! Recimo, ako bi kdo izmed vas k meni prišel in bi potrkal na moja vrata, enkrat, dvakrat, trikrat, in bi mu jaz ne rekel, naj stopi notri, tedaj se bo obrnil in šel domov. O dragi kristjan! Kako dolgo pa že Bog trka na tvoje srce? Kolikrat te je že s svojo milostjo podpiral, da si prišel k spovedi, vse grehe ti je odpustil, ker si jih obžaloval in mu obljubil, da ga ne boš več ž njimi žalil. In vendar si drugače storil! O poboljšaj se enkrat v resnici, kajti prišel bo čas, ko ti bo Bog svojo milost odtegnil, ko ne bo več trkal na tvoje srce, ter te ne bo več prosil, da se poboljšaj in ga ljubi, ampak te bo zavrzel in te bo pustil v tvojih grehih živeti in umreti. — To pa bi bilo grozno! In zaradi tega ti pravim, poboljšaj se, dokler je čas.

Nikar ne odlašaj od dneva do dneva, nikar posebno ne odlašaj na zadnjo uro. Ali veš, da boš imel takrat duhovnika pri sebi? Koliko jih umrje nagle in neprevidene smrti, kdo ti pravi, da bi tudi ti ne mogel umreti kar nanagloma, da ne bi imel časa misliti na pokoro, da bi se ne mogel več spovedati. In vidite, dragi kristjani, če kdo nanagloma umrje brez svetih zakramentov, o katerem se ve, da že dolgo ni bil pri spovedi ali da je po spovedi ravno tako živel, kot poprej, človeka kar strese in čudne, strašne misli mu vstajajo. —

Zato pa, dragi kristjan, nikar ne odlašaj svojega poboljšanja, ampak zdaj, ko si še pri zdravju, poskrbi za svojo dušo, zdaj se poboljšaj, dokler je še čas. To mora biti. —

II. To ti je pa tudi mogoče. Vsak človek se lahko poboljša, če le sam hoče. Saj Bog od nas ne zahteva nič nemogočega, ampak kar je prav in dobro. Človek lahko vse stori, če le resno hoče. Kaj stori marsikdo za svojo časno srečo! Tu ni noben trud pretežaven, nobeno trpljenje preveliko. Kaj stori celó marsikdo, da bi služil svojim grešnim strastem? Spanje si pritrga, denar, čast in celó svoje zdravje daruje, da le doseže svoj grešni namen. O tu lahko vse stori, vse pretrpi! Če mu pa kdo reče, da naj se poboljša, da naj začne pobožno živeti in Bogu služiti, tedaj pa pravi: Ne morem, to je nemogoče!

Pa, kristjan, če so drugi lahko to storili, zakaj bi ti ne mogel. In le poglej, drugi ne živijo tako, kakor ti, drugi so se v resnici že poboljšali. Zakaj bi ti tega ne mogel? O moreš, moreš, če le hočeš in rabiš potrebne pripomočke. Kateri pa so ti pomočki? Jezus sam nam jih je povedal; to sta dve kratki besedi: Čujte in molite. Saj je on sam rekel: *Čujte in molite, da ne padete v skušnjava.* —

*Čujte*; to je prvo in najpotrebnejše, Jezus sam je čuječnost postavil pred molitev. Čuti, da človek ne pade v skušnjava in v greh, pa se ne pravi nič drugega, kakor ogibati se nevarnosti in priložnosti k grehu. —

Še bolj jasno vam bom to pokazal na nekaterih zgledih. — Glej, dragi kristjan, če se hočeš v resnici odvaditi jeze in grde kletvine, moraš paziti, kje, kedar in zakaj se navadno jeziš in kolneš. Precej v začetku se moraš potem vstaviti; če tedaj vidiš, da ti v tvojem srcu jeza kar vzkipi, če te kdo kaj razžali, pojdi takrat stran od njega, in videl boš, da se ti bo kmalu poleglo. Drugikrat morda kaj delaš in te kaj zjezi, pa začneš kleti nad

živino. Obrni takrat malo svoje oči proti nebu in od živine proč in pomisli, da žival nima pameti, in da te ne jezi nalašč. To je jako nespametno, če človek preklinja žival in se jezi nad njo, če morda ne more speljati v kak klanec. Če je pretežko in žival preslaba, tedaj ne bo speljala, če ti še tako preklinjaš. —

Ali pa imaš nečiste misli in želje, vsakovrstne skušnjave zoper sveto čistost. Odkod pride to? Pazi sam nase, beži pred priložnostjo, ki te vabi v greh, ne hodi v družčino in med ljudi, kjer nespodobno govoré. Ne hodi v take kraje, in na taka razveseljevanja, od katerih le slabejši domu prideš. Precej v začetku se srčno vpri, raztrgaj vezi grešnega znanja in beži, beži pred vsako priložnostjo, ki te lahko zapelje v greh. Čuj sam nad seboj in ogibaj se nevarnosti k grehu, saj sam najbolje veš, kaj je za tebe nevarno. —

Pa Jezus ne pravi samo: *Čujte*, ampak on pravi tudi: *Molite*. Kakor veste, se pravi moliti povzdigniti svoje srce k Bogu, na Boga misliti. Kdor izgovori nekaj očenašev ali rožni venec in pri tem nič ne misli, ta še ne moli v resnici; le takrat je molitev dobra, ako v srcu čutimo in mislimo, kar z ustmi izgovarjamo.

Kristjan! Ko bi ti prav iz srca molil, nemogoče je, da bi bil po molitvi ravno tak, kot poprej. Tako pa marsikdo zvečer moli angeljevo češčenje, in po molitvi ostane še ravno z isto osebo skupaj, še ravno v istem grehu. To se ne pravi moliti, ampak iz Boga in svetih reči se norčevati. Ko bi ti prav molil, ko bi zraven mislil: Ne, tega ne smem, to je greh, o potem bi bilo kmalu vse drugače. —

K molitvi moramo pa še prištevati one pomočke našega zveličanja in poboljšanja, katere je Jezus sam postavil. Ti pomočki so zlasti zakrament sv. pokore in svetega Rešnjega Telesa.

Pa, dragi kristjani, spoved mora biti dobra. Kdor se ne spove odkritosrčno, to je, da ne pové vsega, kar vé, in zamolči kak greh, ta tudi vredno sv. obhajila ne more prejeti. In tukaj se bojim, zelo bojim, da pri mnogih veliko, veliko manjka in mora manjkati, ker marsikdo po spovedi pada zopet v stare grehe, ker po tolikih spovedih zopet v isti grešni priložnosti in v istem grešnem znanju živi. Male grehe pove, velike, smrtne grehe pa zamolči. O kristjan! za danes vam le toliko povem, ako je kdo tukaj med nami, ki je kedaj kak smrtni greh morda iz sramežljivosti ali nalašč zamolčal, hitro pridi k spovedi in spovej se ga. Morda je

pri marsikom že več let, odkar je zamolčal kak smrtni greh in kolikorkrat je šel v takim stanu k sv. obhajilu, je storil božji rop, storil nov smrtni greh. Nikar več ne odlašaj, ampak povej zdaj pri spovedi greh, ki si ga morda iz sramežljivosti zamolčal. Pa zakaj bi te bilo sram povedati, če te takrat pred Bogom ni bilo sram greh storiti; in le to naj vsak pomisli, če tukaj pri spovedi ne poveš, razodet bo greh na onem svetu pri poslednji sodbi, in sicer takrat celemu svetu. O kolika sramota zate bo še-le takrat.

Še enkrat vas opomnim, dragi kristjani, in prosim, začnite z novim letom novo življenje. Začnite še danes, če ne vam bo zopet kaj družega na misel prišlo in pozabili boste, kar sem vam danes povedal. Začnite še danes; to prav lahko storite, če le hočete, če se le poslužujete pripomočkov, katere nam je Jezus sam navetoval, če čujete in bežite pred priložnostjo v greh in če molite in prav in dobro prejemate sv. zakramente. Bog vas kliče in opominja, da se poboljšajte. Nikar ne zaničujte njegovih opominov, kajti morda bo prišel čas, ko vas ne bo več klical in opominjal. Zato pa zdaj poslušajte njegov glas, otesite se svojih grehov in raztrgajte vse grešne vezi. Še enkrat vam kličem: *Ponovite se v duhu in oblecite novega človeka, ki je po Bogu vstvarjen v pravičnosti in resnični svetosti.* (Efež. 4, 24) Amen.

M. K.

## Nedelja po novem letu.

### Vrednost časa (II).

Čas je kratek. I. Kor. 7, 29.

Jezus Kristus je bežal v naročju deviške svoje Matere in v varstvu sv. Jožefa pred krutim Herodom v daljni Egipt, po smrti Herodovi se vrne v Nazaret. Zakaj je bežal včlovečeni Sin božji v Egipt, ali si ni mogel drugače rešiti življenja pred morilnim mečem Herodeževih vojakov? Zakaj ni bežal drugam, zakaj ni Herodeža prej zadela zaslužena kazen? Po smrti Herodovi kraljuje njegov sin Arhelaj, ali se on ne boji za svoje žezlo in krono, ali bi ne mogel tudi on umoriti otroka? To so vprašanja, na katera si kristjan ne more drugače odgovoriti, nego: čudna so pota Previdnosti božje! O Kristusu je pisano v začetku knjige

da ima izpolniti voljo božjo; zato se je voljno podvrgel vsem naredbam Previdnosti božje. On je hotel s tem učiti nas, zakaj smo tudi mi na svetu: Da izpolnujemo voljo božjo. Naj se nam zdé ukrepi Previdnosti božje še tako čudni in nerazumljivi, nič ne dé; volja božja je, in to nam bodi dovolj, da se jej radovoljno podvržemo ter jo vestno do pičice izpolnimo. Edino le zato nam je dal Bog čas življenja, da izpolnimo njegovo sveto voljo, in le tako vporabimo dobro čas življenja.

Premišljevali smo prvi dan novega leta dragocenost časa in škodo, ki nam jo prinese izguba časa. Čas našega življenja na svetu primerjen z večnostjo je le en trenotek, pa od tega trenutka je zavisna cela naša večnost! Ali ni to pretresljiva resnica? En trenotek živim, pa v tem trenutku si lahko zagotovim neskončno blaženost v večnosti; — en trenotek živim, pa v tem trenutku si lahko zaslužim neskončno gorje v večnosti! Ali izpolnim v tem svojem trenutnem življenju voljo božjo ali je ne izpolnim, od tega je odvisno vse. Premišljajmo danes:

I. S čim se izgublja čas?

II. Kaj nas odvraca od izgube časa?

V imenu Jezusa in Marije.

I. Komu ne očita vest, da je izgubil že mnogo časa svojega življenja? S čim pa se izgublja čas?

1. Z grehom. Greh je, kar je proti volji božji, ali prelomljenje postave božje. Ali nam je dal Bog čas zato, da delamo proti njegovi volji? Čemu pa je ustvaril Bog človeka? Mar ne zato, da njega spoznava, časti, ljubi, da njemu služi? Glej, to je tvoj namen na svetu, o človek! Ali izpolnuješ ta namen, ako delaš greh, ako Boga žališ, ako njegovo sveto postavo zaničuješ, ako zlorabiš dobrote božje, ako delaš v svoje pogubljenje? Ali ni vsak greh zloraba najdragocenejšega daru božjega, časa? Ali bi ti mogel storiti le najmanjši greh v mislih, ako bi ti Bog ne dal v to potrebnega časa?

Pa koliko časa v življenju moramo služiti Bogu? Ves čas od prvega do zadnjega trenutka! Je mar to krivična ali pretirana zahteva? Ali ni Bog neomejeni gospodar celega življenja, ali ni vsak trenotek življenja dar božji? Torej moramo vsak trenotek porabiti v čast božjo; je pa mar čas, ki ga porabiš za grešno

dejanje, v čast božjo? Ali ne služiš z grehom hudobnemu duhu in svoji poželjivosti, torej kradeš Bogu čas, ki ti ga je on dal, da njemu služiš?

Bog ti je dal čas, da vsaj zjutraj in zvečer vsacega dneva njega počastiš, prosiš in zahvališ v pobožni molitvi; ako pa to navadno opustiš, ali ni to greh? Bog ti je dal čas, da po dnevu pridno delaš in potrpežljivo prenašaš težo dneva in dela; ako pa pri delu preklinjaš, ali ni to zloraba časa? Bog ti je določil čas za počitek po noči; ako pa ti ta čas ne daš miru ne sebi ne drugim in se skrivaš v temno noč, da delaš, česar bi se sramoval pri belem dnevu; ali ni to zloraba časa? Bog ti je določil dneve počitka ob nedeljah in praznikih in zapovedal, da moraš te dni posebno porabiti njemu v čast in svoji duši v korist; ako pa te dni opravljaš brez velike potrebe težka dela in zanemarjaš službo božjo, pa morda cele dneve posedaš po krčmah in zapravljaš, kar si mej tednom s težkim delom zaslužil, s preobilno pijačo in igro pozno v noč; ali ni to zloraba časa? Bog ti je po sv. cerkvi določil čas za spokorno življenje, kakor so postni dnevi, in zveličavni čas, da se opereš grešnih madežev, da si nasitiš dušo z angelskim kruhom; ako pa ta čas zanemarjaš, ako se za postno postavo in sprejem svetih zakramentov ne zмениš ter brez pomisleka naprej živiš v grehu in grešni priložnosti in navadi in ti ni mar za očitane vesti in opomine služabnikov božjih; ali ni to pregrešna zloraba časa? O koliko takih ur in dni je minulo v tvojem življenju, o katerih bi se lahko reklo, da bi bilo zate boljše, če bi jih ne bil imel! Da bi bilo boljše, če bi te bil Bog prej poklical iz tega sveta, kakor si doživel tisto uro, tisti dan, ko si po grehu zgubil nedolžnost srca in milost božjo!

O kristjan, spominjaj se neskončne Pravičnosti božje, ki bode tirjala oster račun o vsem času tvojega življenja. Neprestano drvé mimo tebe trenotki časa in se pogrezajo v morje večnosti, pa vsak se prej predstavi pravičnemu Sodniku, da si zabilježi, kako si ti ta trenotek porabil, ali v svoje izveličanje ali v svoje pogubljenje. O izgubljeni čas, vekomaj izgubljeni čas, kolikor si ga zlorabil za greh!

2. Čas zlorabi, kdor nič ne dela. Bog je postavil že prvega človeka v vrt, da bi ga obdeloval, torej da bi si z delom služil svoj kruh. Zato pravi sv. pismo, da je človek ustvarjen za delo, kakor ptica za letanje. Volja božja je torej, da delamo; kdor pa ne dela, se že s tem pregreši. Ali kaj družega

naj pomenijo prilike evangelijske o nerodovitnem drevesu, na katero je že položena sekira, in o malopridnem hlapcu, ki je bil zakopal svoj talent, kakor da čaka človeka, ki noče porabiti svojega časa za dobro delo, zaslužena kazen? Je mar nerodovito drevo delalo škodo? Ali je leni hlapec izvrševal hudobna dejanja? Ne! In vendar je bilo to drevo vrženo v ogenj, in ta hlapec v ječo — zakaj? Zato, ker drevo ni rodilo sadu, ker hlapec ni delal. Ves čas torej, kar ga zamudimo s tem, da ne delamo, je izgubljen za večnost, in treba bo zanj dajati odgovor. Seveda treba razumeti kot delo vsako pošteno in potrebno opravilo, ne le kedar delamo z rokami. Tako delo je n. pr. tudi uživanje jedi in pijače in počitka, kolikor je to potrebno, ker tudi to je volja božja; Bog je namreč človeka tako ustvaril, da mora jesti, piti in počivati, sicer ne more delati. Zato opominja sv. Pavel: *Ali jeste ali pijete ali kaj drugega delate, vse storite v čast božjo.* (1. Kor. 10, 31.) Zato je prav govoril oni pobožni redovnik, ki si je na smrtni postelji dal prinesiti iglo, s katero je krpal obleko v samostanu, ter je rekel: S to iglo sem si jaz služil nebesa, ker sem delal Bogu v čast.

3. Čas zlorabi, kdor ne dela, kar je njegova dolžnost. Ako pošlje gospodar hlapca njivo orat, hlapec pa ne zmeneč se za gospodarjevo povelje gre kositi travo, bo li gospodar zadovoljen s takim hlapcem? Gotovo ne, ker ni storil tega, kar mu je bilo zapovedano. Enako zahteva tudi Bog od nas, da porabimo svoj čas za tista opravila, ki nam jih nalaga naš poklic in stan. Tukaj velja, kar je govoril Bog kralju Savlu, ko ta ni hotel več čakati duhovnika Samuela, pa je sam opravil daritev: *Pokorščino hočem, ne daritve.*

In koliko časa se na svetu tako izgubi! Koliko zatega časa se potratiti n. pr. s takozvanim kratkočasjem, z igrami, veselicami, praznim govorjenjem zlasti ob nedeljah in praznikih, ko bi se morali ti dnevi še posebno porabiti v skrb za dušno zveličanje. Ali pa so mar ti dnevi samo zato prosti težkega dela da se ljudje zabavajo? Koliko jih pa opusti celo službo božjo, zlasti popoldansko, zavoljo takih zabav! Je mar to pravično? Tudi poštena zabava je koristna in dovoljena, toda imeti mora svoj določeni čas. Kdor pa rabi čas, ki mu je določen za resno delo, za zabavo, se pregreši, ker zlorabi čas.

Nekega za smrt bolnega škofa je obiskal njegov prijatelj kardinal, da ga tolaži in pripravi za odhod v večnost. Škof mu

pravi, da je preiskal vse svoje minulo življenje ter da misli, da se je dovolj skrbno pripravil za večnost. Kardinal pa ga vpraša, je li premislil tudi vso zamudo časa, ki bi ga bil moral in mogel porabiti za čast božjo in v izpolnjevanje svojih dolžnosti; tu se prestraši škof in milo vzdihne: O Bog, kaj bo z mojo ubogo dušo, ako boš tirjal račun od vsega časa mojega življenja, kar sem ga zamudil, ker nisem storil tega, kar je bila dolžnost.

Porabimo vestno ves čas v to, kar je naša dolžnost.

4. Čas zlorabi, kdor opravlja sicer dobra dela, pa jih ne opravlja tako, kakor je volja božja. — Kaj neda, vsak gospodar zahteva od hlapca kolikor mogoče popolno delo, ne pa le površnega n. pr. pri delu na njivi; istotako zahteva gospodinja od dekle, da jej sobo čisto pomete, perilo dobro opere, posodo čisto umije. Ali ne sme toliko več Bog zahtevati od nas, kolikor mogoče dovršenega, popolnega dela? Zares dobro pa je le tisto delo, ki je takšno, kakoršno hoče imeti Bog; vsako drugačno delo pa nima veljave pri Bogu, vsaj nima pravice do plačila v nebesih. Za taka dobra dela pa je trojno potrebno: da smo v stanu posvečujoče milosti božje, da opravimo delo po svojih močeh popolnoma, da je opravimo z dobrim namenom. — Da je milost božja potrebna za izvrševanje zaslužnih dobrih del, je poglobitna resnica krščanskega nauka. Samo en zgled: Ako pristopiš k mizi božji in sprejmeš sveto obhajilo, ali ni to res dobro delo, kar jasno uči Jezus Kristus z besedami: *Brez mene ne morete nič (dobrega) storiti.* — Dobro delo mora biti kolikor mogoče popolnoma opravljeno, n. pr. molitev je res dobro delo, toda moliti moramo pobožno, ker le pobožna molitev je Bogu prijetna in nam zaslužna. Kdor pa opravlja svoje molitve popolnoma prostovoljno razmišljen in moli le z ustnicami, srce njegovo pa je daleč od Boga, taka molitev tudi nič ne velja, je izgubljen čas. Saj tudi mi zahtevamo od rokodelcev, da nam napravijo n. pr. takšno obleko ali obuvalo, kakoršno je za nas primerno; tako zahteva tudi Bog od nas takšno molitev, ki je zanj primerna, primerna njegovemu neskončnemu Veličanstvu! — Zato pa je zapisano: *Proklet bodi, kdor opravlja službo božjo v nemarno!* — Istotako potreben za zaslužno dobro delo je pravi namen, to je čast božja. Bodisi delo tudi najboljše samo po sebi, slab namen je pokvari, posveten namen mu vzame vrednost, in le dober namen mu dá pravo veljavo; n. pr. ako greš k sv. maši z namenom, da bi se v cerkvi razgovarjal in druge motil v pobožnosti, je to

slab namen, ki stori dobro delo pregrešno; ako greš k sv. maši z namenom, da petje posluša, je to posveten namen, ki vzameš dobremu delu vrednost; ako pa greš k sv. maši z namenom, da Boga častiš s pobožno molitvijo, je to dober namen in sv. maša je zate res dobro, zaslužno delo, za katero te čaka plačilo v nebesih. Iz tega je razvidno, koliko sicer dobrih del bode ostalo brez plačila pri Bogu zato, ker niso tako opravljena, kakor zahteva Bog, koliko zlorabe časa je celo pri dobrih delih. Zato skrbimo za to, da živimo vedno v posvečujoči milosti božji, da opravljamo vsa svoja opravila kolikor mogoče popolnoma in vedno z dobrim namenom v čast božjo.

II. Čas je najdragocenejša stvar na svetu, in vendar se ga izgubi tako ogromna množina, da nas mora prešinjati strah in groza, ako pomislimo, koliko dragega časa smo že zapravili za večnost! Kaj torej storiti, da se vsaj v bodočnosti kolikor mogoče obvarujemo tolike škode?

1. Razdeli si svoj čas tako, da imaš za vsako opravilo gotovo odmerjen čas, da je vsak dan od jutra do večera pametno razdeljen za posamezna opravila. „Red je življenje stvari“, pravi sv. Avguštin. Brez reda se boš mnogo trudil, pa malo opravil in ničesar dobro dovršil. Res je, da ni vedno mogoče, natančno se držati določenega reda, ali večinoma je pa le mogoče, in pravi kristjan, ki hoče vsak dan svojega življenja resno in vestno Bogu služiti ter sebi pridobivati zaslug za nebesa, se tudi potruji, da si dan tako razdeli, da ves čas dobro porabi. Vsakemu delu svoj čas!

2. Misli večkrat na hitrost, s katero ti beži čas in se pogreza v večnost, iz katere se ne vrne nikdar več! Minuli čas ni več naš, prihodnji čas ni še naš; torej nam ostane le sedanji trenotek; koliko je vreden za nas ta trenotek! Kolika neumnost ljudi, ki pravijo, da ne vedó, kaj početi s časom, da je tako grozno dolg čas! Torej porabi dobro vsak trenotek časa v svojo duševno korist, in v večnosti ti bo vsak trenotek rodil stoteren sad.

3. Pazi na to, da živiš vedno v prijateljstvu z Bogom, to je brez smrtnega greha; ako pa si bil tako nesrečen, da si padel, vstani hitro in nikar se ne mudi; zakaj če se mudiš, potekajo ti zlati trenotki brez koristi za večnost. Saj je vedno odprt studenec milosti božje v zakramentu sv. pokore, in tečna hrana za dušo se ti nudi v sv. obhajilu. Razen tega pa imej vedno pravi namen: vse v čast božjo!

4. Posvečuj Bogu posebno dva trenotka vsakega dneva: prvi in zadnji trenotek, zjutraj in zvečer. Prva misel, prva želja zjutraj dvigaj se k Bogu, in njegovemu Veličanstvu daruj celi dan; vse misli, želje, besede, dejanja, dušo in telo. Mej dnevom se spominjaj pogostoma te jutranje daritve, in iznova se bo okrepil tvoj duh in srce napolnilo z ljubeznijo do Boga. V večernem mraku pa se spominjaj minulega dneva, otreši z duše prah, ki se je nabral na njej v teku dneva, obžaluj svoje pomanjkljivosti, prosi odpuščenja, obljubi poboljšanje: in milostno se bo ozrl nate Oče nebeški, dal ti bo novo moč, da njemu zvestejše služiš.

Za sklep bodi nam zgled, ki nas uči, kaj pomeni čas modro in vestno porabiti.<sup>1)</sup> Mož, ki je doživel 90 let, si je dal napisati na grob: „Mož, katerega telesni ostanki tukaj počivajo, je bil star 90 let; živel pa je le tri leta.“ In prav je imel ta mož; zakaj od mladosti do pozne starosti živel je le za svet, za posvetno čast, posvetno imetje, posvetno uživanje. Le zadnja tri leta svojega življenja je živel vzgledno, pobožno, v duhu pokore ter obžaloval minuli, za večnost izgubljeni čas življenja; ta tri leta je torej res živel, t. j. dobro porabil svoj čas za večnost, in le ta čas je dobro porabljen, kar ga porabimo v svojo korist za večnost. Vse drugo je izgubljen čas; in naj si kdo nakupiči milijone zlata in srebra, naj si pridobi čast vseh ljudi na svetu, naj se pogrezne v morje vseh posvetnih slasti, ako ni služil Bogu, je izgubljen čas, izgubljen na veke. Zato izpolnujmo radovoljno opomin Kristusa: *Delajte, dokler je dan; sakaj pride noč, ko delati ni več mogoče.* Amen.

J. Slavec.

## Praznik razglasenja Gospodovega.

### 1. Iščimo Jezusa po zgledu sv. treh kraljev.

In so našli dete z Marijo, njegovo materjo, ter so predenj padli in ga molili.

Mat. 2, 11.

„Da bi rojenega iz Device molili, pridejo trije modri z jutro-vega. Ta dan praznujemo danes“, pravi sv. Avguštin. (Dies 2. infra oct. Ep.) Sv. trije kralji ali trije modri so vse doma popustivši

<sup>1)</sup> Cfr. Zbirka lepih zgledov, I., str. 671.

šli na daljno in težavno pot ter slednjič našli dete s Marijo, njegovo materjo, ter so predenj padli in ga molili in so odprli svoje sklade, in mu darovali slata, kadila in mire. Kralju Herodu pa, ki je sicer tudi izdal Jezusa, je zabranila božja previdnost, da ni našel novorojenega kralja nebeškega in Odrešenika sveta, akoravno in ker ga je skušal dobiti celó po grozni krvavi poti. Sv. trije kralji so našli Jezusa, ker so ga iskali na pravi način ter iz dobrega, svetega namena.

Ljubi kristjani! Tudi mi nismo na svetu iz nobenega drugega vzroka in namena, kakor da iščemo Jezusa in ga najdemo. Potovati nam je po poti božjih postav za zvezdo vodnico — sv. vero s pomočjo milosti božje ter slednjič priti k Jezusu in ž njim združiti se za vse veke.

Da bi vsi hodili po potu sv. treh kraljev in nihče po hudobnem in pogubnem potu Herodovem, pokažem vam sedaj na podlagi izreka sv. cerkvenega učenika Bernarda, kako iščimo Jezusa po zgledu treh modrih. Sv. Bernard pravi: „Ce nočemo zastonj iskati Gospoda, iščimo ga resnično, iščimo ga pogosto, iščimo ga stanovitno.“

Poglejmo sedaj to trojno krščansko dolžnost iskati Jezusa: I. resnično, II. pogosto, to je vselej, in III. stanovitno.

Sv. Bernard je ta svoj nauk tudi sam razložil in pojasnil z lepimi besedami. Kako, povem vam pri vsakem teh treh odstavkov.

I. Ko pravi sv. cerkveni učenik, da iščimo Jezusa resnično, razloži to s tem, da reče, ne iščimo na mestu njegga česa drugega. Sv. trije kralji so ga iskali resnično in iz najčistejših namenov, kar znači darovano zlato.

Herod je iskal le po besedi Jezusa, ne pa resnično in s čistim, pravim namenom, ker je iskal le sebe, le svoj prestol za-se in za svojo rodbino, boječ se, da bi novorojeni kralj ne ustanovil posvetnega kraljestva. Čujmo, kako hinavsko reče trem modrim: *Pojdite in skrbno poprašujte po detetu, in kadar ga najdete, pridite mi nasaj povedat, da tudi jaz grem in ga molim.* Sv. Fulgencij kliče tu: „O zlobna nevera, o zvijačna hudobija! Kri nedolžnih, katero si grozovito prelil, priča, kaj si hotel s tem detetom!“

Kristjani! V tem pomenu svet nikoli ni bil brez Herodov; mnogi namreč ne iščejo Boga resnično in iz pravega namena. Na

videz marsikdo pravi, da išče res Boga, in tudi hoče, da ga ljudje za tacega imajo, toda globočje v srcu nosi drugo misel. Poglejmo v staro zavezo! Hudobna kraljica Jezabela pošlje do starešin in boljšakov izraelskih pismo, naj oznanijo post in se zberó k ljudskemu zborovanju ter posadé Nabota med prvake ljudstva. Zakaj je tako pisala? Ali je res hotela storiti dobro delo? O dobro delo, da se Bogu smili! Nabota je dala ondi po krivem tožiti, kamenjati in mu ugrabiti vinograd za svojega moža kralja Ahaba. (III. Kr. 21.)

Hudobni Absalom je prosil svojega očeta, da bi smel romati v Hebron ter svojo obljubo Gospodu izpolniti. Ali je res tako gorel za čast božjo? Kaj še? Ampak tam, tako je menil, je najpripravnejši kraj, ljudstvo našuntati zoper očeta Davida. (II. Kr. 15.)

Kaj pa dandanes? O ko bi mogli vsacemu, ki gre v cerkev ali na božjo pot ali k sv. zakramentom ali dá kaj vbogajme, sploh, ki stori kako na videz dobro delo, ko bi mogli, pravim, vsakemu človeku videti v srce, kako drugačno podobo bi nam pokazalo njegovo dejanje! V cerkev gre, k pridigi gre, toda bolj iz navade, kakor iz srčne želje, slišati besedo božjo. V cerkev gre, k sv. maši gre, k litanijam gre, toda na mislih je tej ali oni le bolj obleka po najnovejši šegi. Na božjo pot se podá, daleč roma, toda to priložnost hoče porabiti za greh, ko bo bolj neopazovan. Kaj naj rečem o drugih kristjanih, kateri želé, da bi jim Bog odpustil grehe, toda tako, da bi jim grešnih navad ne bilo treba prav nič opustiti in krivičnega blaga ne povrniti? Kaj o tistih spovedencih, ki gredó k spovedi, a so precej, še tisti dan, že drugi dan ravno tako veliki grešniki? Ali so šli res Boga iskat v spovednico in pred altar? Težko, težko; prignala jih je velikanoč, listek, domača hiša, ozir na druge. Ta ali oni dá vbogajme, toda morebiti le bolj, da bi ljudje njegovo radodarnost raznašali okrog. Ali se mar vse to pravi: resnično Boga iskati? Ali se to pravi: dober, čist namen imeti?

II. Treba pa Boga, treba Jezusa iskati ne le resnično, ampak tudi pogosto, to je vselej. Sv. Bernard pravi, da ne smemo iskati ž njim še kaj drugega. V sv. pismu stoji zapisano: *Ako boš iskal Gospoda, svojega Boga, ga boš našel; če ga boš le iskal iz vsega srca.* (V. Mojz. 4, 29.)

Tako so ga iskali trije modri, iskali so ga „iz vsega srca“. Dolgo pot so nastopili, več mesecev, morda blizu dveh let so potovali po neznanih, nevljudnih krajih; bili so pač večkrat v

nevarnostih pred ljudmi in divjimi zverinami; gotovo pa je bilo nevarno v tujem kraljestvu popraševati po novorojenem kralju, o katerem v poglavitnem mestu, v Jeruzalemu nič ne vedó. Modri pri Herodu iščejo le eno: *Kje je kralj Judov, ki je rojen?* Za nič drugega se ne menijo, ves trud pozabijo. A slednjič se mu vendarle srečno približajo telesno in dušno; zato jih častimo sedaj kot svetnike. (Kelmorajn.)

Med sedanjimi kristjani pa mnogi preveč leno in bolj po redkem iščejo božjega Zveličarja, zato ga tudi ne najdejo. Nekaterim cel božji dan ne pride Bog na misli, po nekaterih hišah se cel teden o Bogu in njegovem edinorojenem Sinu Jezusu Kristusu nič ne pogovarjajo, k večjemu izrekajo Jezusovo najsvetejše ime v nenadnem strahu, v jezi, iz nedostojne navade; pri takih tudi o pridigah in krščanskih naukih ni pobožnega pogovora; zato jim jako mrzi božja služba, zlasti popoldanska. Mnogi kaj po redkem hodijo Jezusa iskat v zakrament sv. pokore in se mu ne približajo radi pri obhajilni mizi. Ker taki in podobni kristjani ne iščejo Boga na zemlji, ne bodo ga našli na onem svetu zase kot svojo posest.

Večna modrost govori v bukvah pregovorov: *Kateri zgodaj name čujejo, me bodo našli.* (Preg. 8, 17.) Kaj se to pravi družega, kot da tisti bodo našli večno modrost, Boga in njegovega Sina Jezusa Kristusa, kateri ga iščejo vneto, pogostno, marljivo, neutrudno, vselej; kateri so goreči, ne pa mlačni in zanikerni kristjani.

III. Tretjič pa moramo Jezusa iskati tudi *stano vitno*. Sv. Bernard pravi, da ga imamo tako iskati, da se od Boga ne obrnemo drugam, k stvarcem, ter tako dovolimo v greh. Mnogo jih je, kateri pridno začno iskati Jezusa, a na potu ga zgreše; mnogo jih je, kateri se hrabro vojskujejo, a slednjič padejo; mnogo jih je, kateri se sicer nekaj časa močno trudijo a slednjič omagajo. A treba iti pogumno in neustrašeno ter se ne dati zbegati po nobeni skušnjavi, odvrniti po nobeni zapreki od pravega pota. Trije modri so ves čas potovali neustrašeno, šli so stanovitno, pa zato so tudi našli Jezusa, svojega Odrešenika in Zveličarja. Ko bi se bili zbal težavnega potovanja, ne bili bi Jezusa našli v Betlehemu. Ko bi se bili dali zapeljati po Herodu, ne bili bi Jezusa nikdar zagledali v nebesih.

Marsikdo se izgovarja, da je težavno kar neprestano hoditi po poti čednosti, zmiraj napredovati, nikoli zaostajati, vedno premagovati skušnjave ter se urediti bolj in bolj v čednostih. Priznam,

da je jako težavno, resnično poboljšati se, ako se oziramo pri tem samo na svoje moči. Lahko pa je in prijetno, ako se opiramo pri svojem delu na Boga in nebesa na božjo milost, na pomoč sv. Duha. Spomnimo se Izraelcev! Koliko težav jih je oviralo na potu proti obljubljeni deželi! Lahko bi se bili pritoževali rekoč: Morje nam je na potu, sovražniki se nam postavljajo nasproti na suhem, puščava nam preti z lakoto in žejo. Toda vse te zapreke je poravnala božja previdnost. Morje se je posušilo za toliko, da so mogli iti Izraelci skoz, kakor po suhem, sovražnike je morje pokopalo, v puščavi jim je poslal Bog kruha iz nebes, vode iz skale. Iz tega je dovolj razvidno, da „vse doseže, kar mu drago“, da gotovo dospé v obljubljeno deželo nebeško, kdor pridno sodeluje z božjo milostjo, katere Bog daje vsacemu dovolj, da najde slednjič svojega Zveličarja.

Iščimo torej, ljubi kristjani, Jezusa po zgledu svetih treh kraljev resnično in iz najčistejšega namena, le njega in nič drugega, vselej le njega in stanovitno! Ne ustrašimo se nobenega truda, božje plačilo za to bo neizrečeno veliko, kakor je Bog obljubil sam že v sv. pismu. Bog je tri modre že na zemlji poplačal za njih težavno pot z velikim veseljem, kakor smo slišali v današnjem evangeliju. V nebesih pa se že več kot osemnajst stoletij radujejo s povelicanim svojim in našim Odrašenikom, z Marijo, njegovo in našo Materjo, s sv. Jožefom, rednikom njegovim in našim mogočnim priprošnjikom. Priporočimo se jim mi zlasti današnji njihov god, da bi mogli po njih zgledu srečno potovati proti nebeški domovini, dokler nam ne zasije na onem svetu tista zvezda, ki nikdar ne zgine ter bomo gledali, kakor moli sv. cerkev današnji praznik, obličje božjega veličastva vekomaj. Amen.

V. Bernik.

## 2. Sv. vera.

Videli smo njegovo zvezdo na Jutrovem.

Mat. 2, 2.

Sv. trije kralji so nam v dveh rečeh prelep zgled. Bili so bogati, učeni in imenitnega stanu, pa se vendar niso sramovali Kristusa, temveč predenj so pokleknili ter ga molili kot pravega Boga. Tako se tudi mi ne smemo sramovati Gospoda Zveličarja, naj bomo gosposkega ali kmečkega stanu. — Dalje so sv. trije kralji visoko cenili Kristusa in pravo vero; zato so vse storili,

da bi jo le našli. Zapustili so domače ljudi in kraje ter se podali za zvezdo na dolgo in neznano pot. Ljudje so se iz njih norčevali, češ: opeharjeni bote, če greste za zvezdo; strašili so jih pred nevarnostmi težavnega pota — a vse ni nič pomagalo; šli so za zvezdo, da so le našli Kristusa in ž njim pravo vero. Ko pridejo v Jeruzalem, jih zadenejo nove težave, ki bi jih lahko oplašile. Zvezda se jim je skrila; Herod in drugi jeruzalemski prebivalci še nič niso vedeli o Jezusovem rojstvu. Lahko bi bili mislili: Morda smo res goljufani; morda smo res prehitro verjeli zvezdi... a ne! Poguma niso zgubili, temveč iskali, popraševali so po Kristusu tako dolgo, da so ga našli. Zakaj? Kristusa in pravo vero so tako visoko cenili; hoteli so dobiti Jezusa; hoteli so dobiti pravo vero, zato so vstrajno, z železno voljo premagali vse zapreke. Predragi! Učimo se iz tega, koliko je vredna sv. vera. Za njo so sv. trije kralji bili pripravljeni tudi življenje dati, takó draga jim je bila.

Dandanes pa imajo mnogi za vse druge minljive reči prvo skrb, za sv. vero in življenje po veri pa zadnjo ali celó nobene. To ni modro, temveč je znamenje največje dušne slepote. Zato vam pokažen danes, da moramo sv. vero višje ceniti, kakor vse druge reči.

Zakaj moramo sv. vero tako visoko ceniti?

1. Sv. vera razsvetljuje naš um, da spoznamo Boga, kakšen je in kaj od nas hoče; sv. vera nam pové, zakaj je človek ustvarjen in kaj ga čaka po smrti. Kdor nima prave vere, ne vé prav govoriti o Bogu; ne vé se pripraviti za večnost. Naj nihče ne reče: jaz nič ne verjamem; torej tudi nič res ni, kar učé. Ne verjamem v večnost, torej se mi je tudi bati ni. Tak človek je podoben ptici noju, ki glavo pod peruti dene misleč: da le jaz lovcev ne vidim, potem tudi lovci ne vidijo mene in varna sem pred njimi. Brezveren človek še ni varen pred peklom zato, ker on ne verjame vanj.

2. Vera nas nadalje tudi t o l a ž i v življenju in ob smrtni uri. Vsak človek ima tudi v življenju veliko težav in britkosti, v katerih mu daje pravo tolažbo edino le — sv. vera. Temu ali onemu umrjeta n. pr. oče ali mati, brat ali sestra, mož, žena ali ljubi otroci... Velika žalost tare njegovo srce; joka ob grobu dragih ranjkih; kdo ga najbolj potolaži? Sv. vera! Ta mu daje upanje, „da vidimo zopet se nad zvezdami“. — Drugega zopet

zadenejo slabe letine, ogenj, nesreča v hiši, bolezen ga tare, zaničujejo ga, krivica se mu godi, . . . da, niti naštetih ni mogoče vseh križev, ki tarejo ubogo človeštvo. Kdo zopet tu človeku razloži, zakaj so križi; kdo jih je poslal; kdo pripustil? Vse te uganke in zagonetke reši zopet edino le sv. veva, ki uči: križi, težave, trpljenje, bolezen je kazen za greh, je pokora, je glas božji, ki človeka kliče iz spanja pregrešnega življenja. Potolažiti zamore edino le sv. vera, ki pravi: *Še las ne pade človeku s glave brez volje nebeškega očeta*; torej ga tudi križi in težave ne zadenejo brez njegove volje, brez njegovega pripuščenja. . . In človek je miren ter bolezen bolj udan v voljo božjo trpi.

Tretji si zopet ne more razložiti, zakaj se nekaterim hudobnim, brezvernim ljudem tako dobro godi — dobrim, pravičnim kristjanom po tako slabo? Tudi na to vprašanje mu odgovarja sv. vera rekoč: noben človek ni tako zloben, da bi nič dobrega ne storil na tem svetu; Bog, ki vse dobro plačuje, ga torej na tem svetu plačuje za njegova dobra dela — ker ga mora na onem svetu vekomaj zavreči. Nihče ni tako dober in pravičen, da ne bi imel nobenega malega greha; zato ga Bog rajši tukaj kaznuje, ker ga misli tam vekomaj plačevati z nebeškim veseljem. To je uzrok, zakaj se godi hudobnim pogostokrat dobro, pravičnim pa slabo. Res, živa vera tolaži človeka v vseh okoliščinah življenja. Ona pravi, da nobeno dobro delo storjeno v stanu posvečujoče milosti božje — ne bo zastoj. Vera neprestano naganja k dobrim delom. Vsaka d bra misel, želja, beseda bo poplačana. *Tudi kosarec mrsle vode, katero damo bližnjiku, ne bo bres plačila*, pravi Jezus. Vera nas tolaži, da čaka človeka onstran groba neizrekljivo veselje, katero se z vsemi sladnostimi sveta še primerjati ne dá. Vera tolaži človeka v žalosti; naganja ga k molitvi. — Sv. Jakob pravi: *Kdor je žalosten, naj moli!* Vera vleče človeka k — spovedi. Tu se odloži težko breme nemirne vesti; zadobi se odpuščanje grehov in povrne se v ubogo srce zopet mir, veselje in sreča. Vera vleče človeka k obhajilni — mizi. Tu se prejme zdravilo za ranjeno dušo; tu se zadobi moč zoper skušnjave, razsvitljenje v dvomih in tolažba v britkostih. Saj nasam vabi: *Pridite k meni vsi, ki delate in ste obteženi, jaz vas bom pokrepčal*. Predragi! Ni mogoče naštetih vseh slučajev v življenju, v katerih se kaže blagodejen vpliv naše sv. vere. Z eno besedo bodi rečeno: Veran človek more si ohraniti v vseh okoliščinah življenja ravnotežje in mir srca.

3. Še bolj kakor v življenju, potrebna je vera na smrtni postelji. *Človeku je odloženo enkrat umreti.* (Hebr. 9, 27.) Vsi bomo umrli, to je gotovo. Umrli bo tudi brezveren človek. Marsikak brezverec je zdaj še zdrav, čvrst, bogat, od ljudi češčen... toda zmirom ne bo tako. Tudi zanj bo prišla — morda prav kmalu — ura, v kateri mu bodo oči osteklenele, noge oslabele, roke omahnile; tudi zanj, ki zdaj nič ne drži na vero, bo prišla ura, v kateri mu bo mrzel mrtvaški pot stopal na čelo... Predragi! Mislimo si tacega slabega človeka na smrtni postelji... kaj ga bo takrat veselilo? Kaj tolažilo? — Morebiti denar, katerega si je z oderuštvom pridobil in zaradi katerega je zdaj tako prevzet? — Denar bo moral zapustiti! Morda ga bodo veselile le sladnosti življenja, katere je pil iz polne kupe. Tudi ne! Vse so minile kakor sanje — pustile so človeku samo težko, nemirno srce. Kaj ga bo pa tolažilo na smrtni postelji? Morda to, da je takó brezobzirno prelamljal cerkvene zapovedi? Da je šel le tu in tam kako nedeljo k sv. maši? Da že toliko časa ni bil pri spovedi, od poroke sem še nič? Da je v pohujšanje svojim otrokom in poslom prestopal postno zapoved? Morda ga bo na smrtni postelji to tolažilo, da je s slabimi časopisi in knjigami trosil med ljudi versko mlačnost, mržnjo do pobožnosti, sovraštvo do duhovščine? O ne! Saj vé, da ima kmalu, kmalu stopiti pred Onega, ki je zahteval spoštovanje in pokorščino do postavne cerkvene oblasti, rekoč: *Kdor vas posluša, mene posluša; kdor vas zaničuje, mene zaničuje.* Morebiti ga bo to tolažilo, da ima toliko krivičnega blaga na vesti, katero si je pridobil s preobilimi obrestmi; morebiti to, da je toliko pohujšanja dajal s pijančevanjem, nečistostjo in slabim proticerkvenim govorjenjem? O ne! Ker vé, da ima stopiti pred Onega, ki je rekel: *Gorje svetu zavoljo pohujšanja!*

O smrti francoskega brezbožnega pisatelja Voltairja pravi eden njegovih sovrstnikov, da takó strašne smrti še ni videl. Iz svoje skušnje vam povem, da bi nikdar več ne maral gledati take smrti, kakoršno sem videl pred več leti pri možu, o katerem je bila znana njegova verska zanikrnost in mlačnost. — Takó umira, žalostno umira na smrtni postelji človek, kateremu je bila vera in življenje po veri zadnja ali celó nobena skrb.

Ne bomo popisovali nasprotno, kako srečen je na smrtni postelji — veren in pravičen kristjan. On leži na smrtni postelji kot — s p o k o r n i k ali pa še ves n e d o l ž e n. Blagor mu,

ako se ni ravnal po zapeljivih naukih sveta. Mirno bo v Gospodu zaspal. Spokornik bo rekel: Če tudi sem grešil, pa sem se spokoril, mesto bele obleke nedolžnosti imam vsaj višnjevo obleko pokore. Nedolžni pa bo dejal: Hvala Bogu, da sem bil zvest do konca; da se nisem dal zapeljati od krivih naukov sveta.

V božičnih praznikih je Jezus središče cerkvenih molitev in pesem. Božje Dete hodijo molit pastirci, molita ga Marija in Jožef. Iz daljne jutrove dežele so prišli sv. trije kralji. Molimo ga tudi mi in prosimo za živo vero sv. treh kraljev. Amen.

— k.

## Prva nedelja po razglasenju Gospodovem.

### 1. Nebesa si moramo zaslužiti.

In Jezus je rastel ... v milosti pri Bogu in pri ljudeh. Luk. 2, 52.

Pač so bili veseli prazniki, ki smo jih ravnokar obhajali. Veseli smo praznovali rojstvo Jezusovo, ki se je zato rodil, da bi nas vse odrešil. Da, dragi v Kristusu, ne pozabimo sedaj po praznikih, da je Zveličar zato prišel na svet, da bi nam zopet odprl nebesa, ki so bila za nas zaprta, da bi nam pridobil večno zveličanje. Veseli se radi tega o božičnih praznikih sv. cerkev, veseliti se moramo tudi mi, ker zopet lahko pridemo v nebesa. In vem, dragi kristjani, da si pač vsak izmed vas, ko sliši govoriti o nebesih, sam pri sebi misli: „O ko bi tudi jaz že enkrat bil v nebesih!“ Poglejte, s samimi željami in besedami vam še ni dosti pomagano. Saj veste, kako je rekel Jezus: „*Ne vsak, kateri mi govori: Gospod, Gospod! pojde v nebeško kraljestvo, ampak kateri stori voljo mojega Očeta, ki je v nebesih, tisti pojde v nebeško kraljestvo.*“ (Mat. 7, 21.) Da, ljubi kristjani, storiti moramo kaj, delati moramo, da si prislužimo nebesa. Današnji sv. evangelij nam pravi: „*Jezus je rastel v milosti pri Bogu*“, t. j. njegova dela (kot človeka) so bila vedno bolj dopadljiva Bogu. Tudi naša dela morajo taka biti, da so Bogu vedno bolj všeč. Svetniki, ki so si vse življenje prizadevali priti v nebesa, so posnemali Jezusa in se trudili, da so na-

redili veliko dobrih del in si s tem zagotovili zveličanje. Ali mar mislite, da so svetniki kar tako prišli v nebesa, brez truda, brez boja? Ali ne veste, koliko so trpeli in se trudili za večno zveličanje? Saj vem, da ste že dostikrat slišali in brali v življenju svetnikov, kako so jih križali, topli, po kamnih vlačili, žgali, pekli in na vse mogoče načine trpinčili! In oni so vse to potrpežljivo in z veseljem prenašali, vse iz namenja, da bi si zaslužili nebesa. Če so ti toliko trpeli, ali mar mislite, da bomo mi brez truda in trpljenja prišli v nebesa? O gotovo ne! Saj je Jezus sam rekel: „*Nebeško kraljestvo silo trpi, in silni ga nase potegnejo.*“ Svetniki nam pravijo: Glejte, toliko smo trpeli, preden smo prišli v nebesa, tudi vi tako delajte, posnemajte nas, da pridete enkrat k nam, trpite in trudite se za nebesa. In zato vam bom danes povedal, da je treba truda in boja, če hočemo priti v nebesa.

Seveda bi nam Bog lahko dal nebesa kar zastonj, brez našega sodelovanja, ko bi hotel; pa on noče, ampak zahteva, da se trudimo in bojujemo, da si jih pridobimo. In zato pravi Jezus: *Nebeško kraljestvo silo trpi in silni ga nase potegnejo*, in imenuje pot v nebesa strmo in trnjevo pot, po kateri jih le malo hodi. Da so te besede resnične, se vsak prepričuje, kdor hodi po tej poti. Kolike so že težave, preden človek to pot najde, in če jo je našel, koliko truda in zatajevanja je treba, da je zopet ne zgubi. Tisoč in tisoč jih je že stopilo na to pot in so jo zopet zapustili, komaj da so storili par korakov na nji; prestrma se jim je zdela pot, predolgo popotovanje. Čemu, so si mislili, bi hodili po tej trnjevi in kamniti poti, čemu bi se toliko trudili, zakaj bi je ne zapustili — saj nam vendar od vseh strani donijo nasproti lepe besede: Tu sem, prijatelj, tu sem, popotnik, pri nas je dobro biti, pri nas boš vse veselje užival, ki ga želiš. Kaj si tako neumen, da se tako trudiš, zapusti trnjevo pot in pridi k nam in napij se veselja do dna. Pusti norce, naj iščejo, kar ne bodo nikoli našli, ti pa pameten bodi in pri nas ostani. Tako, dragi kristjani, govori skušnjava, tako govori lastno poželenje, svet in satan sam. In kakor je ta sovražnik človekov in oče vse laži in goljufije nekdanj premotil Evo, da je vzela od prepovedanega sadu in ga jedla, tako jih je žali Bog tudi dandanes še tisoče, ki verujejo temu glasu in se dajo zapeljati in odvrniti od poti, ki pelje v nebesa.

Zastonj jih svari in opominja Jezus po njihovi vesti, zastonj si prizadeva jih rešiti pogube, zastonj jim pravi: Glej te roke in te noge, zaradi tebe so mi jih prebodli; poglej to srce, da bi tebe rešil, zato so mi ga prebodli; glej to glavo, da bi tebe zveličal, zato sem si pustil nanjo pritisniti trnjevo krono, da bi tebe zveličal, pustil sem se bičati — nebesa sem ti hotel odpreti in zato sem nesel na mojih ramah težki križ, križati sem se dal, da bi ti v nebesa prišel — in ti, z mojo dragoceno krvjo odkupljena duša, ti nočeš, ti ne maraš rešena biti, se posmehuješ mojemu trpljenju in me hočeš vnovič križati? Zastonj Jezus tako govori, tisoče jih je, ki ostanejo gluhi proti tem besedam; križ jih ostraši, zapusté trnjevo pot in gredo rajši po široki poti pregreh, ki vodi v pogubljenje.

Pa se vam tudi ni treba čuditi, dragi kristjani, da je pot v nebesa trnjeva pot, saj je vendar to ista pot, po kateri je Jezus sam hodil. Naš Zveličar pa je hodil po trnjevi poti, po križevem potu, ves čas svojega bivanja na zemlji in posebno zadnje dni svojega življenja. Ko ga je njegov lastni učenec izdal, ko so mu v obraz pljuvali, ga tolkli in zasramovali, ko so ga surovi vojščaki kakor nedolžno Jagnje vlačili od enega sodnika do drugega, ko so ga bičali, s trnjem kronali, ga v škrlat oblekli in kot judovskega kralja zasmehovali, ko je nesel križ na goro Kalvarijo in je trikrat pod njim padel in ko je na Kalvariji na križu izdihnil svojo dušo — takrat je šel po križevem potu, takrat nam je pokazal pot, ki pelje v nebesa, in da bi te poti nikdar ne zgrešili, je zaznamoval svoje stopinje s svojo lastno krvjo.

Po teh stopinjah, dragi kristjani, moramo tudi mi hoditi, morajo vsi hoditi, ki hočejo priti v nebesa. *Kdor hoče biti moj učenec*, pravi Jezus, *naj sataji samega sebe, naj vsame svoj križ na rame in naj hodi za menoj*. Kelih trpljenja mora znati piti vsak kristjan, izpiti ga mora do dna. In če ga je enkrat izpil, naj še reče: Zdaj, o moj nebeški Oče, zdaj, o moj Jezus, mi ga še enkrat napolni, če je tvoja sveta volja, in še enkrat ga pom izpil. Kdor tako lahko reče, ta gre po pravi poti, ta je na poti v nebeško domovino, on gre po poti, po kateri je Jezus hodil, gre po križevem potu, in križev pot je pot v nebesa.

Da, pot v nebesa je strma pot, je trnjeva pot. In kdor hoče po nji hoditi, se mora bojevati, mora trpeti.

Bojevat se mora najprvo proti satanu samemu. Saj sem vam prej povedal, kako skuša ta sovražnik človeka zapeljati in odvrniti od pota, ki pelje v nebesa. Pred njegovim zapeljevanjem nismo nikoli varni. *Bodite tresni in čujte*, pravi sv. apostol Peter, *ker hudič, vaš zopernik, hodi kakor rjoveč lev okoli, in išče, koga bi požrl.* (I. Pet. 5, 8.) Proti temu našemu največjemu sovražniku moramo biti zmirom pripravljeni na boj, nikoli ne smemo jenjati se mu vstavljati, sicer nas premaga.

Kdor hoče hoditi po poti v nebesa, se mora bojevati tudi zoper svet. O svet je hudoben, posebno dandanes hudoben. Vsak dan se množé pregrehe, in res čuditi se moramo, da ne mine Božje usmiljenje in potrpljenje, in da ga ni že zdavnej pokončal. O svet je hudoben, in še več jih pade po njegovem zapeljevanju, kakor po satanovem. Kdor tukaj ne čuje, kdor ne beži pred kraji razveseljevanja, kjer od strasti zaslepljene duše pravi strup pijó, kdor ne beži, ta bo kmalu zgrešil pot, ki pelje v nebesa. Tu se treba bojevati in premagovati, da kdo ne pade in ne omaga!

Bojevati se mora slednjič vsak, ki hoče v nebesa priti, proti samemu sebi. Velikega sovražnika svojega lastnega zveličanja nosi vsak sam s seboj. To je naša poželjivost to so naše strasti. In kedar nas ta strast zapeljuje in vleče v pregrehe, tedaj se nam je treba bojevati, trdo bojevati; kajti naše lastno poželjenje je skoraj naš najhujši sovražnik, ker ga zmirom seboj nosimo in mu ne moremo uiti, in ker najbolje pozna naše slabosti.

Pa kdor hoče v nebesa priti, temu se ni treba le bojevati, ampak on mora tudi trpeti. Le za trpljenjem na tem svetu pride veselje v nebesih. In Jezus je svojim učencem kot dedščino na tem svetu zapustil trpljenje. *Kdor hoče biti moj učenec, naj vzame svoj križ na ramo in naj hodi za menoj.* Kdor je tedaj malosrčen in žalosten, če ga svet preganja, obrekuje, opravlja, zasramuje in zaničuje, kdor je ves pobit, če ga obišče Bog z boleznijo, s križem in težavami, kdor se ne dá utolažiti, če ga je zadela kaka časna nesreča in bi ne mogel reči s pobožnim Jobom: *Gospod je dal, Gospod je vzel; kakor je Gospodu dopadlo, tako se je zgodilo; bodi češčeno Gospodovo ime,* (Job 1, 21.) tak ne hodi po poti, ki pelje v nebesa, kajti pot v nebesa je pot trpljenja. In Jezus ne pravi: Blagor tistim, katerim se tukaj dobro godi, ki imajo vsega dosti in žive v sreči in bogastvu, o ne, Jezus ne pravi tako, ampak vse drugače: *Blagor vam, kedar vas bodo kleli in preganjali, in vse hudo zoper vas*

*lažnjivo govorili zavoljo mene.* (Mat. 5, 11.) Poglejte včasih, dragi kristjani, na svetnike, koliko, so oni trpeli, da bi si zaslužili nebesa in ložje boste prenašali težave in britkosti. Gori v nebesih najdete ljudi, ki so se tu na svetu neprenehoma zatajevali; v bogastvu so bili rojeni in prostovoljno so si izbrali revščino; v visokih časteh so živeli in odložili so jih, da bi nepoznani in zaničevani živeli. Tam jih najdete brez števila veliko, ki so svojo kri prelili in življenje darovali, da bi zaslužili nebesa. Taki pridejo v nebesa, dragi kristjani, ne pa oni, ki hočejo tu dobro živeti, ki le po časni sreči hrepené in svojim strastem služijo.

Res je, da je treba mnogo truda in boja, preden človek pride v nebesa; pa saj so vendar nebesa še veliko večjega trpljenja vredna. Tam, dragi kristjani, bomo pri svojem Bogu, tam vživali bomo večno veselje za kratko trpljenje tega sveta. In ne dá se popisati to veselje, katero bo vsak v nebesih užival. *Oko ni videlo, uho ni slišalo in v srce človekovo ni prišlo, kar je Bog pripravil tem, kateri ga ljubijo.* (I. Kor. 2, 9.) In za tako nezimerno srečo, da bi se ne potrudili, za večno veselje, bi ne mogli tukaj kratkega trpljenja prenašati? O pač, dragi kristjani! Res je, da je pot v nebesa težka, trnjeva pot. Pa zaupaj, kristjan! Le pogum in nikar ne obupaj, morda se ne boš več dolgo bojeval, kmalu bodo dnevi tvojega trpljenja potekli, le še malo časa potrpi. Ozri se, tako ti kličem z Makabejsko materjo, ozri se v nebo, kjer stanuje tvoj Bog, in ne boj se zaradi njega trpeti. Glej, tam gori ti je že pripravljena krona zmage in slave. Angeli ti jo že nesó naproti; kako se sveti, kako se blišči! Kako srečen boš, če jo boš dobil enkrat za plačilo. In zaradi tega se nikar ne boj, ne omahuj, ampak pogumno dalje hodi po poti, ki pelje v nebesa, akoravno je ta pot polna trpljenja in križev, kaj zato? Saj pravi sv. apostol Pavel: *Menim namreč, da se trpljenje sedanjega časa ne dá primerjati prihodnji časti, katera bo nad nami razodeta.* (Rimlj. 8, 18.) Amen. M. K.

## 2. O krščanski vzgoji otrok, posebno o poučevanju.

In Jezus je rasel v modrosti in starosti, in v milosti pri Bogu in pri ljudeh.  
Luk. 2, 52.

Današnji sv. evangelij nam kaže najskrbnejše starše in najboljšega otroka. Predočuje nam mladeniča Jezusa v hiši njegovega

nebeškega Očeta in v hiši njegovih staršev v Nazaretu; kako je namreč tam v tempelju pazljivo poslušal učenike, in kako je bil v Nazaretu pokoren svojim staršem. Vidimo pa tudi, kako sta Marija in sv. Jozef izgubljenega Jezusa tri dni z žalostjo iskala, imela sta pa tudi največje veselje nad tem, da je Jezus pred njunimi očmi rastel v modrosti in starosti, in v milosti pri Bogu in pri ljudeh.

Ni pa zares za dobre starše na tem svetu večjega veselja, kakor če imajo dobre otroke — in za otroke ni nobene večje sreče na svetu, kakor če imajo dobre starše. Vse to pa je odvisno od staršev samih. Dobri starši imajo večidel dobre otroke. Tega se lahko prepričamo, če gremo od hiše do hiše.

Hočete pa vi, krščanski starši! nad svojimi otroci doživeti veselje in ne žalosti, morate svoje dolžnosti do njih spolnovati: vi morate svoje otroke po krščansko vzgojevati. In ravno o krščanski vzgoji otrok vam hočem nekoliko govoriti, in sicer vam hočem danes pokazati, kako morate svoje otroke po krščansko prav poučevati. Ne bom pa govoril le samo za starše, ampak tudi za odrasle sploh, zlasti za ženine in neveste.

Neki pobožen duhoven to le pripoveduje: Obiskal sem za smrt bolnega vojaka. Pa našel sem ga vsega mirnega in potolaženega. Ko je začel on sam o smrti govoriti, sem ga vprašal, ali bi se ne hotel izpovedati. „Da, je odgovoril, meni je to prav po volji, dasiravno se nimam veliko obtožiti; zakaj ne vem se, je rekel, nobenega smrtnega greha spomniti.“ Čudil sem se nad tem, pripoveduje duhoven, in skorej nisem mogel verjeti, da bi ta vojak v svojem stanu, pri tako velikih nevarnostih, pri toliko priložnostih v greh nikoli ne bil storil smrtnega greha. „Kako je bilo to mogoče?“ sem ga vprašal. — „Gospod!“ tako je odgovoril vojak, „jaz sem imel tolikanj dobre starše in posebno prav dobro in pobožno mater; vedno je nam otrokom govorila: Moji otroci! oh, le nobenega greha! Moji otroci! varujte se vsakega majhnega prostovoljnega greha, potem gotovo ne bote nikoli padli v noben smrtni greh; le nobenega greha, le nobenega greha!“

Krščanski starši! kaj si mislite pri tem? Glejte, ta človek je svojo mladost, celo štiri leta v vojaškem stanu preživel, ne da bi bil storil kak smrtni greh. (Oh, koliko grehov pa storé drugi vojaki!) Kako pa je bilo mogoče, da le-ta vojak ni nobenega smrtnega greha storil? — On je imel tolikanj dobre starše, ki so ga izredili v božjem strahu!

Starši imajo v rokah osodo otrok. Največ namreč je na tem ležeče, kako svoje otroke izrejajo precej od začetka, v prvih otročjih letih.

Od prvega pouka je skoraj vse odvisno. Ako je otrok od majhnega dobro poučen, se bo tudi dobro obnašal, in večidel tudi v poznejših letih dober ostal. In če bi tudi zašel na kriva pota, bo šel v se in se bo spreobrn timer. Ako je bila pa prva izreja slaba in popolnoma zanemarjena, se to težko more še kedaj popraviti, kar se vidi pri toliko otrocih!

Kaj se pa to pravi: otroka prav učiti? Tega veliko staršev celo nič ne vé. Zatorej pazno poslušajte!

Otroka prav učiti se pravi: otroka na to napeljevati in navaditi, in ga tako izuriti, da bo iz njega dober človek in pravi kristjan. Otroka prav učiti se pravi: otroku zgodaj, kakor hitro more dobro ločiti od hudega, pogostoma praviti in zatrjevati, da ne smé nič hudega storiti, da je Bog prepovedal vse to, kar ni prav; da nebeški Oče vse vidi in vé; in tega ne le enkrat povedati, ampak potreba je to večkrat, pri vsaki priložnosti povedati, in ne le vedno to priporočati, ampak tudi otroka v dobrem: v molitvi, v pokorščini, v sramežljivosti itd. vaditi in od hudega odvracati, da se tako otrok sčasoma na to navadi, da sam črti in opušča vse to, kar je Bog prepovedal. Otroka dobro izrediti se tedaj ob kratkem pravi: otroka zgodaj na pravi strah božji navaditi, ali kakor sv. apostol Pavel (Efež. 6, 4.) pravi, *otroka izrediti v strahu Gospodovem*.

Marsikateri starši mislijo, da so njih otroci že dobro poučeni, če le že precej molitvic ali od krščanskega nauka vedó. Pa otrok more že veliko vedeti in se že nekoliko naučiti, in zraven vendar prav slab in poreden biti. Otroka prav poučiti se pravi, kakor je bilo že prej rečeno, ga izobraziti v dobrega človeka in pravega kristjana. Kaj pomaga otroku, če ve še toliko molitvic, ali zna iz krščanskega nauka iz glave povedati, če pa nič ne vé tega obračati na življenje. Kaj pomaga, če otrok zna očenaš, če pa nič na to ne misli, da nebeški Oče vedno na nas gleda, vse vidi in vé; — da ga moramo za vse dobro prositi, posebno zato, da nas pred največim hudim — pred grehom obvaruje? — Kaj pomaga, če zna otrok že deset božjih zapovedi, če jih pa že tako hudo prelomljuje, če staršev ne spoštuje in jim noče biti pokoren, če že kolne, se laže, morda je že nesramežljiv! Otrok

more tedaj že precej vedeti, in vendar že prav hudoben otrok biti, predno še pride v šolo; v šoli se sicer spodobno obnaša, ali tlikanj več graje vrednega stori zunaj šole, doma in po potih.

In tako otroci zrastejo in pozabijo kmalu še to, kar so se v otročjih letih naučili, pa si nikoli ne k srcu vzeli. In če morebiti zdaj še kaj vedó o krščanskem nauku, pa niso zato nič boljši, ker po krščanskih resnicah ne živé, in kake molitvice brez vsega pomisleka izgovarjajo. Takim tudi, ko so že odrasli, tudi pridige in krščanski nauki malo koristijo, ker njiva njih srca ni bila poprej že v otročjih letih obdelana, ker jim nista bila strah pred grehom in ljubezen do Boga še v otročjih letih v srce vtisnjena, kakor pri unem vojaku ...

Večkrat mora pobožna mati ali dobri oče reči otroku že zgodaj, kakor je rekla pobožna Blanka svojemu sinu sv. Ludoviku: „Moj sin! veš, da te ljubim, pa rajše bi te mrtvega videla, kakor s smrtnim grehom omadeževanega.“ — Zgodaj že in pogostoma morajo starši otroku reči, kakor je stari Tobija svojemu sinu, Tobiju rekel: *Moj sin! vse dni svojega življenja imej Boga v spominu, in varuj se, da kedaj ne privoliš v greh, in da v nemar ne puščaš zapovedi Gospoda našega Boga.* Tako se mora otroku prav velikokrat in prav določno in resnobno reči, n. pr.: „Moj otrok! Bog je vse, kar ni prav, kar je greh, ostro prepovedal; On vse vé, On vse vidi. Oh, nikar nikoli ne stori, kar ni prav, česar bi se moral pred Bogom sramovati in bati!“ Če bi otrok hotel kaj napačnega storiti, precej mu morate reči: „Nikar tega ne stori, je greh, Bog je prepovedal.“ In če se je otrok kaj pregrešil, precej mu morate reči: „Kaj si storil? Bog te je videl, Bog je to prepovedal, pa si vendar le storil! — Oh, Bog te zdaj nima rad! Prosi Boga odpuščenja, in nikar nikoli več ne stori tega! Le nobenega greha! Le nobenega greha ne stori!“

Poglejte, krščanski starši! to se pravi: prav poučevati otroka in ga dobro izuriti: otroka že majhnega od hudega, od greha odvracati in mu že v otročjih letih tak strah pred grehom vtisniti, da se bo kot uni dobri vojak vse prihodnje življenje greha varoval. In to je pri vzgoji otrok prvo in najpotrebnejše. Krščanski starši, zlasti ve matere! ali ste ravnali do zdaj tako? — Vprašajte svojo vest! — Ker marsikateri niso tako delali, je to poglaviten vzrok,

da je toliko hudobnih otrok na svetu, ker so se že v otročjih letih navadili greha, ne da bi jih bili starši z vso skrbjo od tega odvrčali. Ako hočete, o starši! imeti dobre otroke, podučujte jih tako, kakor ste danes slišali! Amen.

*J. Kerčon.*

## Druga nedelja po razglašenju Gospodovem (Praznik imena Jezusovega).

### 1. O moči presv. imena Jezusovega.

In dali so mu ime Jezus.

Luk. 2, 21.

Pred nedavnim časom so prinesli časopisi to-le zgodbico: Neki mož je imel raka na jeziku. Zdravniki so mu povedali, da je njegova bolezen neozdravljiva; rešila bi mu življenje le operacija na jeziku. Udan v voljo božjo se hoče podvreči mučni operaciji. „Spregovorite še zadnjo besedo“, mu rekó zdravniki pred operacijo, „kajti odslej ne boste več govorili!“ Molče gleda mož na okolu stoječe: sedaj na svojo žalostno ženo, ki je bila pričujoča, sedaj na ljube otročiče . . . Komu naj reče zadnjo besedo? . . . „Hvaljen bodi Jezus Kristus“, reče in umolkne; to je bila njegova oporoka, njegova zadnja beseda.

Tudi vi, predragi poslušalci, boste želeli, da bi se vaša duša izvila iz prsi, kadar bi vaše umirajoče ustnice šepetale presveto ime „Jezus“, da bi v moči tega presladkega imena zmagali v zadnjem boju. V imenu Jezusovem ste vstopili v katoliško cerkev, ko ste bili v njegovem imenu oprani v kopeli sv. krsta, v imenu Jezusovem boste želeli ločiti se s tega sveta. Da boste pa tudi sedaj, ko potujete skozi dolino solza, rajši izgovarjali to sveto ime, vanj zaupali, v njem se tolažili, hočem vam danes govoriti o presladkem imenu Jezusovem. Pokazal vam bom v prvem delu, kako čudovito, kako ljubeznivo, vse hvale in časti vredno je presv. ime Jezusovo, v drugem delu pa vas bom nekaj poprosil. Začnimo tedaj v presvetem imenu Jezusovem!

I. a) Kako čudovito je presv. ime Jezusovo! Ali naj vam, predragi, danes popišem stvarjenje sveta? Gotovo vam je še v spominu, kako je šest dni zaporedoma iz Stvarnikovih ust donela vsemogočna beseda: „Bodi!“ In bila je svetloba, lepo višnjevo

nebo, neizmerno morje in suha zemlja s cvetočimi livadami in zelenimi polji. Zasvetilo je solnce na nebu, zabliščala se luna in zvezde po noči; letale so ptice po zraku in mrgolele so ribice v vodi in zemlja je dala mnogovrstno živalstvo. Oj čudotvorna beseda: bodi! Spregovorjena si bila v moči onega, čegar ime se imenuje, kakor pravi sv. Janez v skrivnem razodenju: *Beseda božja. On je rekel, in bilo je storjeno, on je ukazal, in bile so ustvarjene.* (Ps. 148, 5.) Kako čudovito, kako močno je presveto ime Jezusovo, povprašajte učence Jezusove! Vrnili so se vsi veseli k Jezusu ter so mu rekli: *Gospod, tudi hudiči so nam pokorni v tvojem imenu.* (Luk. 10, 17.) Dà, v imenu Jezusovem se izganjajo hudobni duhovi, se ozdravljajo raznovrstne bolezni. Ko je Gospod Zveličar po svojem vstajenju poslal enajstere po vsem svetu, jim je rekel za slovo: *Kateri pa verujejo, pojdejo ta znamenja za njimi, v mojem imenu bodo hudiče izganjali, nove jezike govorili, kače prijemali; in ako kaj strupenega pijejo, jim ne bo škodovalo; in na bolnike bodo roke pokladali in bodo zdravi.* (Mark. 16, 17.) Ali ni tedaj presveto ime Jezusovo čudovito?

b) Pa ime Jezusovo ni samo čudovito, marveč je tudi sladko. Kako sladka je otroku beseda: „oče, mati!“ Ali stokrat slajše je nam vsem presladko ime Jezus. Res

Krasota Jezus angelska,  
V ušesih pesem miljena,  
V ustih si najslajši med,  
V srcih čudotvorna jed!

Sladko je ime Jezus grešnikom. V imenu Jezusovem se jim pri sv. spovedi oznanuje vesela novica: Pojdi v miru, odpuščeni so ti tvoji grehi! Kakor olje rane hladi, tako hladi pri sv. spovedi moč presladkega imena Jezusovega srčne rane grešnikov. Da, *tvoje ime je raslito kakor olje.* (Cant. 1, 2.) Sladko je ime Jezusovo pravičnikom: Kakor luč bolj zaplamti, če jej novega olja priliješ, tako pravičniku ljubezni plamen v srcu bolj zažari, kedar izgovarja presv. ime Jezus, in sladka radost navdaja njegovo dušo. *Zato pa hvalite njegovo ime, sakaj sladak je Gospod.* (Ps. 99, 4.) Sladko je ime Jezus onim, ki so v izkušnjavah: Kakor morška zvezda razsvetli razburkane valove, ki se z ladijo igrajo kakor z igračo, in kedar se prikaže, se pomirijo valovi, tako zasveti presladko ime Jezus kakor jasna zvezda v globočino razburkanega,

nemirnega človeškega srca: — v imenu Jezusovem se poležejo valovi, potihnejo viharji in strasti. — Sladko je ime Jezus onim, ki so v nadlogah, britkostih in težavah. Sv. Tiburcijo so nastlali na tla žarečega oglja, da je moral z bosimi nogami po njem hoditi. On pa je rekel: „Oj kako sladko je po rožicah hoditi v imenu Jezusovem!“ V imenu Jezusovem so prenašali mučenci najstrašnejše muke: V imenu Jezusovem so šli v vrelo olje, na razbeljene stole, mej mlinske kamene. V imenu Jezusovem so šli mej divje zveri, da so jih mleli kakor pšenico Gospodovo. V imenu Jezusovem so šli v plamene, na ražnje, na kolesa, na tezalnice. Vse to in še več so prestali v najstrašnejših mukah: njih telesa so neznano trpela, a njih ustnice so šepetale presladko ime Jezusovo, in kakor večerna rosa hladi razsušeno ter razpokano zemljo, tako je sladko ime Jezus vlivalo sladko tolažbo v njih duše.

c) Ker je presveto ime Jezusovo tako čudovito in sladko, zato je pa tudi vse časti in hvale vredno, ker je tako slavno, tako sveto, ker je večno. Ko je Judita odsekala glavo Holofernu ter svoje ljudstvo rešila sovražnika, rekel jej je poglavar ljudstva: *Danes je Bog tvoje ime povišal, da ne bo prešla tvoja hvala iz ust ljudi, ki se bodo spominjali moči Gospodove na večno, zavoljo katerih nisi zanašala svojemu življenju v stiskah in nadlogi svojega rodu.* (Jud. 13, 25.) In ljudstvo jo je blagrovalo rekoč: *Ti si slava Jerusalema, ti veselje Izraela, ti čast našega ljudstva!* Pa kaj je slava Juditinega imena v primeri s slavo imena Jezusovega, ki je vzveličal in rešil človeški rod, ga iztrgal iz krempljev peklenskega Holoferna. Zato se pa, kakor pravi apostol, v imenu Jezusovem vsako koleno pripogne teh, ki so *v nebesih, na zemlji in pod zemljo.* (Fil. 2, 10.) Da, pred tem imenom naj se priklanjajo peklenške moči, saj v tem imenu so bile premagane, naj se priklanjajo kolena onih, ki so na zemlji, saj v tem imenu so bili odrešeni, naj se priklanjajo nebeščani, saj v tem imenu so bili oveseljeni. Hvalimo in častimo torej, predragi, presveto ime Jezusovo! Zakaj katero ime je tako slavno kakor to? Kaj so imena vladarjev, kraljev, vojskovodij, imena najslavnejših mož v primeri z imenom Jezusovim? Hvalite to ime, ker je tako sveto. Sveta so imena svetnikov, sveta so imena devetih vrst angelov, sveto je ime Marijino; — pa kaj je svetost vseh teh imen v primeri s svetostjo najsvetejšega imena Jezusovega! Še manj kakor najmanjša lučica na zemlji nasproti žarnemu solncu. Hvalite, predragi ime Jezusovo, ker je večno.

Imena slavnih mož se pozabijo, čas jih s svojim ostrim zobom izgleda iz spomenikov, da jih potomci ne morejo več brati, ime „Jezus“ pa je večno. *Jezus Kristus včeraj, Jezus Kristus danes, Jezus Kristus vekomaj!* Ko se bo tisti strašni dan prikazalo znamenje Sinu človekovega na nebu, brali bodo narodi na tem znamenju svetega križa ime „Jezus“. — To sladko ime Jezus bodo šepetali, ko se bodo za svojim Odrešenikom dvignili na oblake in to sladko ime Jezus bodo vekomaj hvalili, vekomaj častili tam gori v večnih bivališčih.

II. Sedaj pa, predragi, bi vas v imenu Jezusovem rad nekaj poprosil. Kaj ne, božične praznike ste zapisali na vrata vaših hiš imena sv. treh kraljev in pa letnico 1903. Prav tako, to je stara, lepa navada. Jaz vas pa prosim, da sedaj še zapišete ime Jezus in letnico 1903. na svoj jezik, na svoje roke, na svoje noge, zapišete tudi globoko noter v svoje srce.

a) Zapišite na jezik sladko ime Jezus! V novem letu v imenu Jezusovem govorite, v imenu Jezusovem molite! Zakaj, *pravi Gospod, karkoli bote prosili Očeta v mojem imenu, vam dá.* (Jan. 15, 16) Naj beži to leto iz vaših ust grda kletev, naj beži vse nesramno grdo govorjenje, beži opravljanje in obrekovanje, zakaj ime Jezus bodi zaznamovano na vaših jezikih!

b) Zapišite sladko ime Jezus na svoje roke! V imenu Jezusovem delajte in trpite: na vsaki kaplji, ki bo porosila z vašega čela, naj se blesti ime Jezus, na vsakem žulju, ki jih bodo nosile v tem letu vaše roke, naj bo zapisano sladko ime Jezus.

Sv. Bernardin Sijenski je goreče častil presveto ime Jezusovo. Neki dan pride v malo mesto. Tu naleti moža, ki je ravno izdelaval kvarte. Sv. Bernardin mu pravi: „Ali ne znaš nič drugega delati, kakor to?“ „Ničesar drugega ne znam“, odgovori mu ta. Svetnik mu reče: „Če boš ubogal, bom jaz bolje zate preskrbel.“ Potem vzame šestilo (cirkel), začrta na papir krog, zapiše v sredo presladko ime Jezus, nariše okolu venec žarkov in cvetlic in pravi: „Delaj od sedaj zanaprej take podobice in bodi zagotovljen, da jih boš več prodal in ž njimi več zaslužil, kakor s tem hudičevim blagom, ki rodi toliko zla in v revščino pripravlja ljudi. . ubogaj in nikoli ti ne bo manjkalo!“ Ubogal je in blagoslov božji je bil ž njim: veliko več je zaslužil kakor poprej.

V imenu Jezusovem delajte, predragi, in blagoslov božji bo z vami. Recite s kraljem psalmistom: *V tvojem imenu bom posidigoval svoje roke.* (Ps. 62, 5.)

c) Sladko ime Jezus zapišite na svoje noge! V imenu Jezusovem hodite: sladko ime Jezus naj bo utisnjeno v vse stopinje,

ki jih bodo v novem letu pustile vaše noge. Pustite, možje, mla-  
deniči, vsa slaba pota, slabe tovaršije, dajte slovo gostilnam: saj  
po tej poti vas vaše noge nosijo v pogubljenje!

Ime Jezus naj bo to leto zaznamovano na vaših nogah! Ko  
je bila sv. Perpetua v ječi zaradi imena Jezusovega, je imela pri-  
kazen, ki jo je tako le popisala: „Videla sem visoko lestvico, ki  
je segala od zemlje do neba; bila je pa taka ozka, da je zamogel  
samo eden po njej plezati. Na obeh straneh lestvice sem videla  
meče, sulice, srpe in nože; vsak, ki ni zelo pazil, se je moral  
hudo raniti. Na tleh je ležal pred lestvo velikansk zmaj, in zdelo  
se je, da hoče vsakega napasti, ki bi hotel po tej lestvici iti.  
Prvi je šel po tej lestvici Satur. Ko je dospel na vrh, se je obrnil  
in mi je rekel: „Perpetua, čakam te: pa pazi, da te zmaj ne rani!“  
Odgovorila sem mu: V imenu našega Gospoda Jezusa  
Kristusa! Ne bo mi škodoval! Zmaj se je umaknil in  
sem lahko nanj stopila.“

Predragi! težka je pot skozi dolino solza. Oj draga mladina!  
ozka je pot in ozka so vrata, ki peljejo v življenje! Zmaj leži  
pred teboj: roparji so na potu, mreže so nastavljene in jame so  
izkopane, — hodi v imenu Jezusovem, sicer boš oropana največjih  
zakladov, ujameš se v zadrge hudičeve, padeš iz viška otrok  
božjih globoko doli v prepad — smrtnega greha. In vi možje in  
žene! Ali naj vas spominjam na meče in nože, srpe in sulice, ki  
so nastavljeni ob vašem potu, saj sami dobro veste za svoje sta-  
novske križe. Rečem vam: V imenu Jezusovem hodite in ne boste  
se ranili!

č) Sladko ime Jezus zapišite globoko noter v svoja srca!  
Ko so sovražniki Gospodovi prigovarjali sv. Ignaciju, naj zataji  
križanega Jezusa, rekel jim je poln svetega ognja: „To ime se ne  
bo nikoli umaknilo iz mojih usten!“ Nato so mu žugali s smrtjo,  
on pa je glasno zaklical: „No, vzemite mi to ime iz mojih ust,  
pa ostalo bo živo v mojem srcu!“ In umrl je junaško: levi so ga  
zmleli na drobne koščke. Sladko ime Jezusovo nosite v svojem  
srcu, dokler vam zadnjikrat ne zatrepeče v smrtnem boju.

Predragi kristjani, ljubite, častite, hvalite presveto ime Jezu-  
sovo. Saj to ime je čudovito: ves svet je bil po njem ustvarjen.  
To ime je močno: pred njim se priklanjajo kolena vseh. To ime  
je sladko, slajši kakor najlepša pesem; to ime je slavno, vsa druga  
imena otemné pred njim; to ime je sveto, vir vse svetosti; to ime  
je večno, nebo in zemlja bosta prešla, — ime Jezusovo ostane  
vekomaj. „Jezus je ime“, pravi sv. Krizolog, „ki daje slepim vid,

gluhim sluh, hromim hojo, mutastim govorico, mrtvim življenje, to ime preganja hudobne duhove iz obsedencev. In če je že to ime tako veliko, kako velika je še le moč onega, ki ga nosi!“ Da bi pač vi in jaz, predragi, že v tem življenju izkušali neizmerno moč tega presvetega imena, potem pa da bi se na onem kraju vekomaj v njem naslajali! Amen.

*Dr. Josip Jerše.*

## 2. O dobrem namenu.

Vse, karkoli delate z besedo ali v dejanju, vse storite v imenu Gospoda Jezusa Kristusa.  
Kološ. 3, 17.

Naš Gospod in Zveličar Jezus Kristus je bil s svojimi učenci v jeruzalemskem templu in je opazoval ljudi, ki so hodili v tempel. Pred templom pa je stala velika puščica, da bi vsak kaj daroval, preden bi stopil v svetišče. In prišlo je obilo ljudstva, ter so metali denar v puščico. Prišli so bogatini, posebno farizeji, s polnimi rokami in so ošabno okolu sebe gledali in pazili, ali jih tudi vsak vidi, koliko bodo dali, in so metali denar v puščico, da je kar žvenketalo. In prišla je tudi uboga vdova, prišla je zadnja; tiho in ponižno je pristopila k puščici in je spustila vanjo dva vinarja in je zopet tiho odšla. Zdaj pa se je obrnil Jezus, ki je vse to videl, k svojim učencem in jim je rekel: *Ta šena je dala več, kakor vsi drugi* — Glejte, dragi kristjani, ona je dala največ. akoravno je najmanj denarja vrgla v puščico. Ona je dala vse, kar je imela, ona je dala, kar je mogla. In Bog je sprejel njeno dobro voljo, njen dobri namen, njen dar mu je bil najbolj všeč. Kako tolažilna misel in resnica je to za vse, je za vas, dragi kristjani, ako tudi vi vse storite iz dobre volje, iz dobrega namena. Saj Bog gleda zmirom le na vaš namen, ki ga imate pri svojih delih, gleda na srce. Danes obhaja sv. cerkev praznik presv. imena Jezusovega, onega imena, o katerem nas sv. apostol Pavel opominja: *Vse, karkoli delate z besedo ali v dejanju, vse storite v imenu Gospoda Jezusa Kristusa.* Da, dragi kristjani, vse moramo delati v imenu Jezusovem, vse moramo delati le iz dobrega namena. Ker se pa dostikrat zgodi, da marsikak kristjan pri svojih opravilih nima pravega in dobrega namena, vam hočem danes nekoliko govoriti o dobrem namenu in vam pokazati,

I. kaj je dobri namen in

II. kedaj in kako ga moramo storiti. —

I. Kaj pa je prav za prav dobri namen? Dobri namen je resnična volja ali trden sklep, to, kar delamo, storiti iz ljubezni do Boga, zato storiti, da bi Boga s svojimi deli čistili. Neki namen imamo pri vsakem delu, ki ga storimo. Če ješ, imaš namen, da bi si lakoto utolažil, če greš v nedeljo k sv. maši, imaš namen, cerkveno zapoved spolniti, ki pravi: Bodi ob nedeljah in zapovedanih praznikih s spodobno pobožnostjo pri sv. maši. Ali, dragi kristjani, vse je od tega odvisno, kakšen namen imamo pri svojih opravilih. Kajti le takrat, ako imamo dober namen, je tudi naše delo dobro. To vam bom na zgledu bolj jasno pokazal. Vzemimo štiri ljudi; prvemu naj bo ime Janez, drugi naj bo Tine, tretji France in četrti Tone. K Janezu pride neki berač in ga poprosi, naj mu dá kaj vbogajme. Bom dal, pravi Janez, še več bom dal, kakor hočeš; pa saj veš, z mojim sosedom sva nekaj v sovraštvu, toliko škode mi je naredil; zdaj ima pa nekaj kupov stelje zunaj, pojdi, pojdi, pa mu tisto zažgi. Saj na te ne bo mislil, da si mu zažgal. Glejte, dragi kristjani, Janez je dal sicer miloščino, pa njegovo delo, njegova miloščina, je slabo delo, ker je bil njegov namen slab. — Pa pride berač k Tinetu in ga prosi, naj mu dá kak krajcar. Tine pa ni nič pri volji dati, pa berač prosi in tarna in noče iti. E sitnež, si misli Tine sam pri sebi, da se te bom odkrižal, ti bom dal krajcar; in mu da nekaj vbogajme. Tine sicer pri svojem delu ni imel slabega namena, dobrega pa tudi ne. Tretji, France, je pa dobrega srca in revež se mu smili, pa misli sam pri sebi: Naj se ima revček tudi en dan dobro, naj se zopet enkrat najé; pa mu dá vbogajme. Ta namen je sicer dober, ki ga ima France, pa vendar ni še popolnoma dober. Zdaj pa pride berač k Tonetu in ga poprosi za kak dar. Tone mu dá in si pri sebi misli: Saj je tudi on, če je prav berač, moj brat v Kristusu in Bog hoče, da ga ljubim kot svojega brata, Božja volja je, da mu pomagam in Bogu bom veselje storil, če temu revčku kaj dam. Vidite, dragi kristjani, Tone ima pa popolnoma dober namen in le tak namen stori, da so naša dela zaslužna za večno zveličanje in da nam jih bo enkrat na unem svetu Bog poplačal. Dobri namen imamo tedaj takrat pri svojih delih, kedar kaj storimo iz namena, da bi Bogu čast skazali, Bogu veselje storili, kedar kaj storimo iz ljubezni do Boga,

zavoljo Boga. In tak dober namen, dragi kristjani, je potreben, ako hočemo, da bodo naša dobra dela zaslužna za nebesa. —

Recimo n. pr. da bi kak krojač za koga izmed vas tri dni prav pridno delal, potem bi pa k meni po plačilo prišel, kaj mu bom rekel? Saj nisi za me, ampak za unega delal, uni ti naj plača. Kedar boš zame delal, takrat ti bom pa jaz plačal. Glejte, dragi kristjani, tudi ljubi Bog nam dá le takrat plačilo, kedar zanj delamo. Za Boga pa takrat delamo, če svoja dela opravljamo iz ljubezni do njega, ker je on tako ukazal, ker njemu s tem veselje delamo, tedaj takrat, če imamo dobri namen. Če imamo pri svojih delih slab namen, tedaj za hudiča delamo in on nam bo enkrat dal plačilo zanje. Če kaj storimo iz ljubezni do samega sebe, ali zaradi tega, da bi drugim dopadli, je to že vse plačilo, drugega ne bomo dobili. Saj je rekel Jezus o farizejih, ki so zato miloščino dajali in dobra dela delali, da bi jih ljudje videli in hvalili: *Resnično vam povem, prejeli so svoje plačilo.* (Matevž 6, 2.) In tu bi vas na nekaj opomnil, dragi kristjani. Glejte, da se pri takih dobrih delih, katere morate očitno, pred drugimi ljudmi storiti, ne prikrade kak slab, ali nečimuren namen. Kristjan! Ne hodi zaradi tega k spovedi in sv. obhajilu, da bi te drugi videli, ne hodi zaradi tega, da bi te drugi za pobožno in sveto dušo imeli. Ne motite se, tak namen se kaj lahko prikrade v dušo in kristjan, ki iz tega namena dobro dela, da bi ga ljudje hvalili, je podoben jabolku, ki je zunaj lepo rdeče, znotraj pa vse gnjilo, podoben je, kakor je Jezus sam rekel, *pobeljenim grobom, ki se od zunaj ljudem lepi sde, znotraj pa so polni mrtvaških kosti in vsake gnjusobe.* (Mat. 23, 27.) Lahko se zgodi, da je kdo od zunaj, pred ljudmi, svet in pobožen, pred Bogom pa, ki vidi v njegovo srce, ki vidi njegov slab namen, ljudem dopasti, pred Bogom je gnjusoba. In Jezus sam je rekel: *Glejte, da svojih dobrih del ne delate pred ljudmi, da bi vas videli, sicer ne boste imeli plačila pri svojem Očetu, ki je v nebesih.* (Mat. 6, 1.)

Pri tej priliki moram nekaterim še nekaj v svarilo povedati. Tistemu, ki živi v smrtnih grehih, ki živi v kaki grešni navadi ali ima kako grešno znanje, ali živi z drugimi v jezi in sovraštvu, ali sploh v kakem smrtnem grehu, tistemu dober namen malo, ali pa prav nič ne koristi. Kako so pač taki nesrečni kristjani, ki so v smrtnih grehih, obžalovanja vredni. Res je, da mnogo storé, kar je samo na sebi dobro; hodijo v cerkev, doma z

drugimi molijo, cel dan trdo delajo, morajo veliko trpeti, dosti-krat več, kakor pobožni kristjani. In vse, vse njihovo trpljenje, ves njih trud je zanje izgubljen; na unem svetu ne bodo prejeli plačila zanj. Zastonj je vse, če se tudi tukaj na zemlji trudijo, pa v smrtnih grehah živé, za večno zveličanje, za nebesa je vse izgubljeno. Kaj pa naj storé taki nesrečneži? Ali naj obupajo, ali naj opusté molitev, ali naj nehajo v cerkev hoditi? Bog varuj! Moliti morajo, še več kot drugi, prositi morajo ljubega Boga, da bi jim dal milost pravega spreobrnjenja, da bi jih podpiral, da bi se otresli svojih smrtnih grehov. In to pa vsi veste, kje se odpuščajo smrtni grehi? Pri spovedi! In zato morajo taki, ki živé v smrtnih grehah, hitro, hitro k spovedi priti, ne odlašati, če ne je vse, kar storé, izgubljeno za nebesa, nobenega plačila ne bodo prejeli. —

Bog gleda tedaj, kakor sem vam že prej povedal, pri vseh naših delih le na namen. On ne gleda na to, kaj in koliko storimo, ampak kako, iz kakšnega namena. Dva vinarja, katera je dala uboga vdova, sta mu bila bolj všeč, kakor bogata darila farizejev. In zakaj? Vdova je dala malo, pa iz dobrega namena. Farizeji so dali sicer mnogo, pa iz slabega namena, zato da bi jih ljudje videli in hvalili. Kaj je kozarec vode? In vendar kako visoko ga Jezus ceni, ako ga damo v njegovem imenu, to je iz dobrega namena. Saj je On sam rekel: *Kdorkoli dá komu piti le kozarec mrzle vode v mojem imenu, resnično vam povem, ne bo izgubil plačila.* Le dobro si zapomnite, dragi kristjani, Bog ne gleda na to, ali storimo veliko ali majhno dobro delo, ampak On gleda le na naš namen, na našo voljo. Ubóg bolnik, ki leži v najslabši koči, od vseh zapuščen, ki pa svojo bolezen, bolečine in trpljenje potrpežljivo prenaša, ima pred Bogom več zasluženja, kakor pa bogatin, ki zida cerkve in bolnišnice, pa zaraditega, da bi ga ljudje videli in hvalili. Unemu bo Bog v nebesih poplačal njegovo potrpežljivost, ta je prejel svoje plačilo že na tem svetu, namreč hvalo ljudi, za drugi svet mu nič ne ostane. — Da, dragi kristjani, še celo tako majhne reči, kakor če jemo ali spimo, so lahko zaslužne za nebesa, ako jih storimo iz ljubezni do Boga, ker Bog tako hoče. Saj pravi sv. apostol Pavel: *Ako jeste ali pijete ali kaj drugega delate, vse k časti Božji delajte.* (I. Kor. 10, 31.)

II. Če je pa dobri namen tako Bogu dopadljiv, in k zveličanju tako potreben, kako pa moramo storiti, da ga bomo imeli? Da se dobri namen obudi, zato ni treba dolgih

molitev in veliko besedi, ampak prav na kratko se to stori; n. pr. Vse, kar bom mislil, govoril ali storil, vse naj bo k tvoji časti, o Bog! Vse bom storil, ker ti tako hočeš. Ali pa še krajše: O moj Jezus! tebi na ljubo bom to storil. Ali pa: O Jezus, kakor ti hočeš. — Vidite, dragi kristjani, to se prav na kratko stori, samo da ima človek v srcu namen in voljo, Boga častiti. —

Zdaj vam bom še povedal, kedar moramo dobri namen obuditi. Bog sicer ni zapovedal, kolikrat moramo obuditi dobri namen, ali prav dobro je, ako storimo to vsak dan, posebno vsak o j u t r o. Kedar zjutraj vstanete, takrat menda pač zmirom opravite jutranjo molitev. Pri jutranji molitvi ob enem obudite dobri namen z besedami, katere sem vam prej povedal, ali pa kako drugače. Pa recite svojemu Jezusu, da se hočete cel dan vsake priložnosti k grehu in vsakega greha skrbno varovati iz ljubezni do njega, in kar boste čez dan dobrega storili, hočete storiti iz ljubezni do njega; če bo treba čez dan kaj potrpeti, hočete to storiti zaradi njega, ker boste njemu s tem veselje storili in čast skazali.

Posebno dobro pa je dobri namen obuditi tudi večkrat na dan, posebno pred kakim večjim delom. Navadite se, dragi kristjani, takrat, če greste na delo, ali na polje, ali če imate kako vožnjo, ali sploh pri svojih delih obujati dober namen. Boste videli, da to ni tako težko; in če boste tako storili, potem bodo tudi vaša vsakdanja opravila, katera morate opravljati, zaslužljiva za nebesa.

Posebno pa obudite dobri namen, kedar vam bo k a k o d o b r o d e l o, molitev, potrpežljivost i. t. d. prav t e ž k o. Recite takrat prav z otroškim zaupanjem: O moj Jezus, saj veš kako težko to-le potrpi in saj me vidiš, kako se mi toži zdaj-le moliti, ali v cerkev iti, pa naj bo, iz ljubezni do tebe bom storil, saj si tudi ti še veliko več zame pretrpel. —

Glejte, predragi, kristjan, ki ima navado večkrat dobri namen obujati, vsa svoja dela stori zaslužljiva za nebesa. Kakor dober otrok vse stori, ker mati tako hočejo, tako tudi dober kristjan, ki ljubi svojega Boga, vse stori, ker Bog tako hoče. On takorekoč zmirom svojega Boga vpraša, ali mu je všeč, kar hoče storiti, ali bo njemu storil veselje. In kako plačilo bo enkrat prejel? Vse, tudi vsakdanja opravila, jed, pijačo, spanje, vse stori z dobrim namenom zaslužljivo za nebesa. Da, dragi kristjani, dobri namen je ona umetnost, s katero se vse v zlato spremeni,

ker z dobrim namenom storimo vse zaslužljivo za nebesa. Koliko plačila si pridobi kristjan, ki obudi večkrat dobri namen, na en dan, v enem tednu, mesecu, letu, koliko v štiridesetih letih?

Drug kristjan pa nikoli ali le malokedaj obudi dobri namen. Tudi on moli in v cerkev hodi, pa brez namena, kar tja v en dan, tudi on mora dosti trpeti, pa on trpi nerad in z nevoljo. Trpeti mora, truditi se mora, ali za nebesa je vse izgubljeno, ker ni trpel in se trudil iz dobrega namena. In na koncu svojega življenja mora reči: Dosti sem moral trpeti, dosti sem delal, pa le malo sem storil za nebesa. Ko bi bil zmirom delal iz ljubezni do Boga, iz dobrega namena, kako bogat bi šel zdaj iz tega sveta, zdaj pa sem revček in bom moral morda v vicah dolgo in težko trpeti!

Tudi vi, dragi kristjani, ste morda že dosti zamudili, ker ste le malokedaj imeli dobri namen pri svojih delih. Popravite to, še je čas! Sklenite danes vprihodnje vsak dan dobri namen obuditi, vsaj vsako jutro, in zapomnite si besede sv. apostola Pavla, ki pravi: *Vse, kar koli delate s besedo ali v dejanju, vse storite v imenu Gospoda Jezusa Kristusa.* (Kološ. 3, 17.) Amen.

M. K.

## Tretja nedelja po razglasenju Gospodovem. (Praznik sv. Družine.)

### 1. Iz krščanske družine izvira vsa časna in večna sreča.

In bodo moje ljudstvo, in jaz bom njih Bog. In dal jim bom eno srce in eno pot, da se me bodo bali, in da bo dobro njim in njih otrokom za njimi.

Jer. 32, 38. 39.

Imenitni gospodje so ministri, kralji in cesarji, ki vladajo države, kraljestva in cesarstva. Koliko se trudijo, da se ohrani povsod red v deželi, nove postave delajo in kujejo, da bi ljudem pomagali do večjega blagostanja. — In vendar vse to delo vseh teh mogočnih gospodov ni tako važno in pomenljivo, kolikor je važno delo tisto, katero opravljate v svojih družinah vi, krščanski

gospodarji! Gospodar je kakor kralj v svojem kraljestvu; tukaj deli ukaze in zapovedi. Kaj bi pomagale vse druge postave, ako bi pa v posameznih družinah pozabili na tisto postavo, katero je Bog dal na Sinajski gori? Kaj bi pomagale razne deželne naredbe, če bi pa majhnih otrok nihče ne učil delati in nihče ne učil krščansko živeti? Iz družine venkaj prihaja vse dobro, pa tudi vse slabo, bodisi za časno, bodisi za večno srečo. Ravno o tem želimo govoriti, da še nadrobneje pokažemo, kolikega pomena je krščanska družina za posameznega človeka, ki živi ali pride iz take družine, pa tudi v obče za javno blagostanje in očitno krščansko življenje celih farâ in deželâ.

Svoje besede priporočimo blagoslovu svete Družine naza-reške, katere spomin danes praznujemo.

I. Krščanska družina je sad svetega zakona.

Podlaga vsake družine je zakon; podlaga krščanske družine mora biti le svet zakon. Kedaj bo zakon svet? Kedar se bo sveto sklenil, in se bo tudi sveto v njem živelo.

a) Povsod, kjer peša vera in pobožno življenje, imajo ljudje tako radi zakon le za nekaj posvetnega — ali zakon je imenitna naredba božja, vsaj Bog sam je prvi poročil Adama in Evo v raju. Takrat jima je rekel: *Naraščajta in množita se in polnita zemljo!* (Gen. 1. 28.) Najvišji in skrivnostni namen svetega zakona je množitev človeškega rodu. Bog bi si bil lahko izbral tudi kako drugo pot, da se človeški rod na zemlji ohrani, a izvolil si je ravno zakonske za svoje orodje, in njim odstopil nekaj svojih očetovskih pravic. Vsako rojstvo izven zakona je zoper voljo božjo. Sloveči nemški pisatelj Alban Stolz pravi, da ni nič manj greh človeka ubiti, kakor komu na pregrešen način življenje dati, ker oboje je enako zoper zapoved božjo. Bog je gospodar našega življenja; vzame je, kadar on hoče, in dá je, kadar in komur je on hoče. Kot pripomoček v ta namen se Bog poslužuje svetega zakona.

b) Bog pa tudi hoče ravno s pomočjo zakonskih množiti število svojih častilcev na zemlji, in množiti število svojih častilcev v nebesih. Sv. Frančišek Sal. piše: „Od vseh, v vseh rečeh, in pri vseh ljudeh se ima zakon čislati. „Od vseh, kajti tudi device ga morajo ponižno spoštovati; pri vseh ljudeh — zakaj enako svet je

zakon med ubogimi, kakor med bogatimi. V vseh rečeh — zakaj svet je njegov začetek, njegov cilj in konec, njegov prid, njegovo znamenje, njegov zapopadek. On je sadni vrt krščanstva, ki zemljo z vernimi napolnjuje, da bo število izvoljenih v nebesih enkrat polno.“ Fil. III. c, 38.

c) Obenem je zakonski stan človeštvu v pomoč pri delu, v tolažbo in oporo v nadlogah, v razvedrilo v življenju. *Naredimo mu pomočnico njemu podobno!* je govoril Bog, preden je Evo vstvaril. — Res je tudi zakon zdravilo zoper človeško nezdržnost, a nikakor ne samo priložnost, da bi se tem lažje zadoščevalo nasladnosti, kakor učé in trdé ljudje, vdani strastém, ljudje brez vere in brez Boga. Takim odgovarja nadangel Rafael, ki je govoril Tobiju, mlademu ženinu: *Povedal ti bom, kateri so tisti, čez katere ima hudič oblast. To so tisti, ki, kedar v zakon stopijo, Boga od svojega srca odšenejo in le pošeljivosti strešajo, kakor konj in mesec, ki Boga ne posnata.*

Ako se torej pošten ženin in krščanska nevesta združita v zakonsko življenje, zavedeta se, da sta božja namestnika, ki bota morala enkrat o vsem Bogu račun dati. Ravno ta misel ju nagiba, da se v nekem svetem strahu poslužujeta zakonskih pravic, pa tudi z veliko skrbnostjo izvršujeta zakonske dolžnosti, katere imata mož in žena med seboj, katere imata kakor gospodar in gospodinja do svoje družine, katere imata kakor oče in mati do otrok svojih. Ker vesta, kako težke so zakonske dolžnosti, zato sta vesela, da je naš Zveličar človeški revi naproti prišel in po zakramentu sv. zakona naklonil poročno milost božjo — posebno pomoč ljudem v zakonu živečim, da pod svojim bremenom ne omagajo. Krščanski zakonski so se na sv. zakon lepo pripravili, da so to poročno milost v obilni meri prejeli; pa tudi pozneje pridno molijo, da jih poročna milost nikdar ne zapusti!

Preljubi v Gospodu! tak zakon je podlaga krščanske družine. Sedaj lahko spoznate, kako važno je, da se pobožna dekleta možijo, da se verni, bogaboječi mladeniči ženijo. Kjer pa razvajena, strupena razbrzdanost skupaj pride, kakošen bo tam zakon, kakšna družina se bo tam ustanovila? Zato kliče učeni pisatelj Al. Weiss: „Dajte nam svetih zakonov in vsa družba bo kmalu prenovljena in posvečena.“

II. Krščanska družina je šola krščanske čednosti.

Tolikokrat se očita nam katoličanom, da mi ne živimo po svoji veri. To je žalibog večkrat res. Kaj pomaga samo v cerkvi moliti, k sv. maši hoditi, dobre sklepe delati, če jih pa doma v hiši ne spolnimo. Vendar priznati moramo, da tisti, ki so navezani na stalni dom, na eno družino, mnogo lažje živé po zapovedih božjih, kakor pa samski, ki se med tujimi ljudmi potikajo.

Ozrimo se na posamezne ude družine!

a) Mož in žena. — Sv. apostol Pavel tako resno opominja, da naj se *sakonski ljubijo*. *Bodite eden drugemu podvrženi v strahu Gospodovem. Žene naj bodo svojim možem podložne kakor Gospodu. Zakaj mož je glava žene, kakor je Kristus glava cerkve ... Toda morajo tudi možje ljubiti svoje žene kakor svoja telesa. Kdor svojo ženo ljubi, sam sebe ljubi.* (Ef. 5.) Nasledek te tesne zveze je, da se morata mož in žena neprestano premagovati in zatajevati, da se zakonska ljubezen ne krši. Človek samski naredi lahko marsikaj po svoji glavi, oženjeni mora se vprašati: kaj bo k temu rekel mož, kaj bo k temu rekla žena. Kolikokrat je treba medsebojne krivice prenašati, nasprotno, zoprne lastnosti molče trpeti, kolikokrat si odpustiti, kolikokrat vzkipečo jezo potlačiti kolikokrat za soproga moliti, tudi za moža in ženo za dušno zveličanje poskrbeti. Vzgled sta tukaj za žene sv. Monika, sv. Ivana Šantalska itd., svetnici, ki sta imeli kaj zoprna, pijači in jezi hudo vdana moža, pa sta vendar poleg njiju najsvetejše živeli, in celo s svojo potrpežljivostjo moža pridobili, da sta se poboljšala. Če kje, veljajo v resnici za poročene besede apostola: *Drug drugega bremena nosite in tako bote dopolnili postavo Kristusovo.*

Tudi marsikateri možki se v zakonu poboljša, če je dobil pametno, modro ženo. Prej je bil mogoče prijatelj gostilne, zapravljaliv, morda celo razbrzdan; ko se je oženil, se je navadil na red, je postal varčen in skrben oče svoji družini. Previdnost božja marsikomu naloži zakonski jarem, da ga v zakonu obrusi, spopolni; stori ga bolj resnega in pripravnega za službo Gospodovo. Včasih ga pa tudi Bog obiskuje s hudimi zakonskimi udarci in nadlogami, ki utegnejo biti odmerjene kot kazen za marsikak greh, ki se je storil pred poroko.

b) Stariši in otroci ... Gotovo je, da otroci dobijo prvo šolo za krščansko življenje ravno v družini.

Res je, da učijo tudi duhovni v cerkvi, učitelji v šoli, pa vse to je malenkost. Njivo pa izorjete vi, starši — največ semena

vsejete vi, starši, vi starši tudi dan na dan nadzorujete njivo, kako bo seme kalilo, rastlo — ružete in kopljete plevel, če se na njivi pokaže. Vi stariši molite za svoje otroke, da Bog blagoslovi vaš pouk in vaše učenje. Nesrečen tak otrok, ki je imel slabega očeta in slabo mater. Kar mati in oče še pri majhnem otroku pokvarita, tega ne more najboljši učitelj ali najboljši duhoven popraviti. Zato uči skušnja: dobri otroci v šoli so vsi iz dobrih družin, slabi otroci — iz slabih družin.

Še nežnemu otroku se mora vcepiti strah božji in živo vero. To se more zgoditi le tedaj, če otrok vidi in sliši pravo govorjenje in pravo življenje. Vzlasti mora dobiti otrok doma v družini spoštovanje do starišev in starih ljudi, navzeti se mora čuta za odkritosrčnost, da ne bo lagal — navaditi se mora na poštenost, da ne premakne nikdar tuje reči. Zgodaj se mora otrok učiti moliti in misliti, da Bog vidi njegova dela, in da je Bog naš Sodnik. Zatirati je treba v otroku prevzetnost in ošabnost, vaditi ga usmiljenja proti siromakom; paziti, da se obnaša sramežljivo; napeljevati ga k ljubezni do bližnjega; k zatajevanju in potrpežljivosti in pridnosti bodisi gledé službe božje bodisi gledé drugih reči.

Vse to se ne doseže s tem, da se otroku samo ukazuje: tako naredi — marveč zgled očetov in materin kar vleče otroka, da ravno tako naredi, kakor vidi stariše.

Zato je čisto umevno, da more biti krščanska vzgoja samo v krščanski družini. Ni čuda, če pridejo včasih iz gospodskih družin versko tako zanemarjeni otroci, vsaj tako malo ali pa nič božjega ne slišijo, ali pa še celo vidijo, da se pri njih doma božje in cerkvene zapovedi kar naravnost zaničujejo.

III. Krščanska družina je najboljša šola za prihodnje življenje.

Jezus sam je rekel: *Skrbite najprej za božje kraljestvo, vse drugo vam bo navršeno.* In res je tako. Spolnovanje zapovedi božjih vodi človeka ne samo do večne, ampak tudi do časne sreče. Če se v dobri družini navadijo posamezni njeni udje prav živeti, je s tem ob enem veliko storjenega za njihovo časnó blagostanje. Četrta zapoved božja nalaga staršem tudi težavno dolžnost za otroke poskrbeti, da si bodo mogli kruha sami služiti, kadar bodo starši odmrli. *Kdor za svoje ne skrbi, je hujši od nevernika, ki je vero satajil* — govori sv. pismo.

V dobri družini se torej človek najložje uči delati, pa ne samo delati, ampak pridno, natančno vstrajno delati. Kolika sreča zopet za vsakatega, ki je imel v mladosti priložnost se marsikaj učiti in se ni vdal tisti mehkužnosti, ki ni vseč ne Bogu ne ljudem. Lenoba je vseh pregreh grdoba.

IV. Krščanska družina je semenišče za nebesa.

V krščanski družini se lepo Bog časti, in vsak posamezen ud se prizadeva, da stori svojo dolžnost, da se Bog ne žali in greh ne dela. Zato vlada v taki hiši mir in edinost in pristrčno veselje, če se more kaj v čast božjo storiti. Kjer je dosti greha, tam gre vse navskriž — tam je velikokrat prepir, in hudobni duh ima bogato žetev. Nad bogoljubno hišo pa imajo angeli svoje veselje, vsaj so poznate besede: *Kjer sta dva ali trije zbrani v mojem imenu, tam sem jaz v sredi med njimi.*

Ako pogledamo v življenje svetnikov, vedno beremo in slišimo, da so svetniki ali pobožni kristjani imeli dobre stariše, da so izšli iz poštenih, krščanskih družin. Nasproti pa izvira največ hudobije od tod, da so imeli hudodelci zanemarjeno vzgojo v svoji mladosti.

Moramo skleniti. Namen naš je bil pokazati, kako je res družinsko življenje pomenljivo ne samo v dušnem, ampak tudi v časnem oziru.

Oh, komu se tukaj ne rodi želja: o, da bi mogli tudi pri nas doma prav živeti? Komu ne splava duh v tisto presrečno hišico, kjer je živela sveta Družina? Tam so imeli vsi eno presrečno željo, kako bi Bogu služili in Boga častili. Jezus je bil med njimi, in On je vso družino posvetil. Jezus je enkrat rekel: *Pustite male k meni, tacih je nebeško kraljestvo.* Med te male se danes pridružimo tudi veliki, in prosimo Njega, da blagoslovi in posveti nas in naše družine, da bomo imeli vsikdar veliko ljubezen do Jezusa, do Marije in sv. Jožefa — potem bomo vsaj nekoliko mogli posnemati sv. Družino nazareško. Amen.

J. Mikš.

## 2. Sv. Družina se je odlikovala v vseh poglavitnih dejanjskih čednostih.

Ako kdo pravico ljubi, nje dela so največje čednosti; zakaj ona uči zmerrost in razumnost in pravičnost in srčnost, memo njih ni nič bolj v prid ljudem v življenju.      Modr. 8, 7.

Na tretjo nedeljo po sv. Treh kraljih je postavljen praznik sv. Družine. Če premišlujemo življenje in delovanje sv. Družine, najdem, da so te tri najsvetejše osebe na zemlji razodevale vse štiri poglavitne dejanjske čednosti v najvišji meri in jih kazale v najlepši luči. Prav na vsako teh treh oseb se morejo obrniti besede iz bukev modrosti: *Ako kdo pravico ljubi...* To se pravi: Ako kdo želi pravičen, pobožen biti, naj se obrne k božji nevstvarjeni modrosti, ker nje dejanje je zgolj pravica in najvišja čednost, in memo imenovanih štirih čednosti ni nič bolj ljudem v prid. (Allioli.)

Poglejmo sedaj posamezno štiri poglavitne dejanjske čednosti na sv. Družini, in sicer zaporedoma modrost, pravičnost, srčnost, zmerrost, da vidimo, kako so se odlikovali v njih Jezus, Marija in sv. Jožef.

Modrost, pravičnost, srčnost in zmerrost se imenujejo poglavitne čednosti, ker obsegajo in urejujejo vse druge dejanjske čednosti. Zato bomo imeli dovolj jasno sliko o vseh čednostih sv. Družine, če si ogledamo na nji te štiri čednosti.

I. Modrost nas uči spoznavati, kaj nam je storiti v posameznih slučajih, da je naše dejanje Bogu dopadljivo. Vsled modrosti spoznavamo svoj poslednji namen in pravo pot v nebesa ter vemo, kako treba spolnovati voljo božjo. V tem smislu piše sv. Pavel: *Ne ravnajte se po tem svetu, temveč ponovite se s ponovljenjem svojega duha, da preiskujete, kaj je dobra, dopadljiva in popolna volja božja.* (Rim. 12, 13.)

1. Ozrimo se za zgled na Jezusa, čegar božje srce je bresno vseh čednosti. Pravo pot v nebesa spoznavati, tega Jezus zase ni potreboval, ker je bil božji Sin, doma iz nebes, in od vekomaj do vekomaj svet. Ali, kako ljudem pomagati v nebesa ter s tem povečati čast nebeškega Očeta, v tem je kazal svojo modrost. Razodeval jo je z leti, kar evangelist pravi: *Jezus je*

*rastel v modrosti in starosti.* (Luk. 2, 52.) Svojo nalogo, ljudi zveličati, je spoznal najdoločnejše, zato je rekel: *Sin človekov je prišel iskat in zveličat, kar je bilo izgubljenega.* (Luk. 19, 10.) In ob koncu svojega pozemeljskega življenja je mogel zaklicati proti svojemu nebeškemu Očetu: *Čas sem te poveljčal na zemlji, delo sem dokončal, katero si mi dal, da ga storim.* (Jan. 17, 4.) Kakor iz solnca, tako se je svetila bliščoba njegove modrosti iz vseh besed, katere je govoril, iz vseh dejanj, katere je storil. Nebeško modrost je razodeval, ko je rekel Mariji in Jožefu v tempeljnu: *Nista li vedela, da moram biti v tem, kar je mojega Očeta.* (Luk. 2, 49.) In spet jo je pokazal, zavrnivši farizejsko zvitost, kodar so ga hoteli vjeti v besedi, in spet pred velikim zborom, ko je povedal judovskim in neverskim sodnikom, kdo da je, in da bo enkrat on njihov sodnik. Kako primeren je po vsem tem častni naslov njegov v litanijah: „Srce Jezusovo, v katerem so vsi zakladi modrosti in znanosti.“

2. Po pravici se čudimo tudi modrosti božje Matere. Kot edini namen svojega življenja je zaznamovala: služiti zvesto Bogu. *Glej dekla sem Gospodova!* (Luk. 1, 38.) Malo se bere o Martji, da bi bila govorila, a vse njene besede so bile izgovorjene Bogu v čast in bližnjemu v korist. Njeno življenje je bilo posvečeno pravi modrosti od prvih mladostnih let do zadnjega zdiha. Mala deklica je preživela v templu, pozneje je zvesto bila ob strani svojega Sina. Z apostoli se je pripravljala na prihod svetega duha in je bila binkoštni praznik tako razsvetljena po luči božje milosti, da je najnatančnejše spoznala pot popolnosti ter jo drugim ljudem tudi kazala s svojim zgledom. Po vsej pravici jo sv. cerkev kliče na pomoč „Devico modro“, da bi vernikom svetila vedno z lučjo svoje modrosti.

3. Ta čednost je tudi sv. Jožefa dovela do tiste svetosti, vsled katere ga je Bog spoznal vrednega, postati krušni oče, rednik Jezusov. S sveto modrostjo je načeloval najsvetejši Družini po volji božji. Sv. cerkev ga zato časti kaj lepo v svojih molitvah ter nam kaže na njegov zgled rekoč: *Glejte, zvesti in modri hlapec, katerega je postavil Gospod svoji družini!*

Potrudimo se, dragi kristjani, tudi mi za to prepotrebno in prvo dejanjsko čednost, katera ima vladati naš um tako, da zmiraj govorimo in delamo po volji božji, ne pa po volji hudega poželenja. Apostol piše: *Modrost mesa je smrt, modrost duha pa je življenje in mir. Zakaj modrost mesa je sovražna*

*Bogu; ni namreč božji postavi podložna in ne more biti*  
(Rim. 8, 6. 7.)

II. Druga dejanska čednost je pravičnost. To je tista čednost, vsled katere smo pripravljeni, dati vsakemu, kar mu gre; najprej Bogu, kar je Božjega, potem sebi, kar smo sebi dolžni. Božji Zveličar je rekel: *Dajte cesarju, kar cesarjevega, in Bogu, kar je božjega.* (Mat. 22, 21.) Njegov apostol pa pristavlja: *Dajte vsakemu, kar ste dolžni: davek, komur davek, dac, komur dac; strah, komur strah; čast, komur čast. Nikomur ne bodite nič dolžni, razun tega, da se med seboj ljubite.* (Rim. 13, 7. 8.)

Tem dolžnostim je sv. Družina zadostila v najpopolnejših meri. Zadostil je Jezus, prerokovan po Malahiju kot *solnce pravice* (4, 2.); zadostila je Marija, ki jo kličemo na pomoč z besedami: „Podoba pravice, prosi za nas!“ Teh dolžnosti se je vedno zavedal tudi sv. Jožef. Zato sv. evangelij pravi o njem: *Jožef pa, njen mož, je bil pravičen.* (Mat. 1, 19.)

Te tri tako svete osebe so dale najprej Bogu, Najvišjemu, kar so mu bile dolžne. Darovale so mu svoje misli, ker so se zmiraj spominjale božje vsegapričujočnosti in božje neskončne popolnosti; darovale so mu svoje srce v največji, ljudem sploh nedosežni ljubezni, darovale so mu telo in dušo, vse svoje moči in zmožnosti, da so tako zvesto spolnovalle vse zapovedi njegove in celó njegove svete želje. Darovale so mu posebej svojo voljo, ko so vse trpljenje tako voljno prevzele nase ter dobra dela opravljale neprestano.

Dale so te tri osebe tudi samim sebi, kar prava krščanska ljubezen zahteva ozir samega sebe, namreč skrb za neumrljivo dušo. Zemeljskih zakladov niso precenili v sv. Družini, nebes niso iskali na tem svetu, ampak so hrepeneli le po nebeški domovini in za njo delovali neutrudno. Zato pa je bil Jezus Kristus tudi po svoji človeški naravi povišan v kralja nebes in zemlje, Marija postala kraljica nebeška, sv. Jožef pa priprošnjik v nebesih v vseh zadevah. Zato sv. cerkev moli po lavretanskih litanijah: „Naj nam, prosimo, Gospod, zasluženje ženina Tvoje presv. Matere Marije pomaga!“

Proti bližnjemu je sv. Družina tudi vselej spolnila vse dolžnosti krščanske pravice. Niti sence kake krivice ni zaznali pri njih. Le dobro so hoteli vsakomur, le dobro so delali v vsakem

oziru ter tako postali največji dobrotniki vsega človeštva za čas in večnost.

Kristjan! Vprašaj se danes, kako si ti spolnoval doslej to dolžnost? Kako si čislal krščansko pravico? Ali imaš dejansko čednost pravičnosti, da daš Bogu, ker je božjega, sebi, kar si svoji duši dolžan, bližnjemu, kar si njemu dolžan po vesti?

III. Dejanska čednost srčnosti nam pomaga, da pričnemo in izvršujemo dobro vkljub vsem težavam in rajše vse pretrpimo, kakor da bi grešili. Tudi v tej čednosti se odlikuje sv. družina najsičajnejše. Pri Jezusu, Sinu božjem, seveda niti o senci kakega greha ni misliti, tako tudi ne pri Mariji, brez madeža izvirnega greha spočeti in *milosti polni*. More se pa reči o sv. Jožefu, da je rajše pretrpel vse, kakor da bi grešil. To je izrečeno v že prej navedenih besedah sv. pisma, da je bil pravičen, torej se je greha na vso moč varoval.

A pogledjmo zdaj srčnost teh treh najsvetejših oseb na zemlji v tem oziru, kako so dobro delali vkljub vsem težavam.

1. Prečudno srčen je moral biti Gospod Jezus Kristus: da je mogel kot človek vse težave svojega zemeljskega življenja prenašati tako udano v voljo nebeškega Očeta. Skrb in nadloga sta ga preganjali že v detinski dobi, mladeniška in moška leta je preživel v največji preprostosti, ponižnosti, revščini, zasledovanju. Kako težavno je bilo, podučevati tri leta svoje posvetno misleče učence, hoditi sem ter tje po sv. deželi in oznanovati nauke, popolnoma protivne človeškim zlim strastem. Neizrečeno velike srčnosti pa je bilo treba, ko je prostovoljno vzel na se prestrašno trpljenje ter šel v sramotno smrt. Poln sv. srčnosti je rekel na Oljski gori ob pričetku svojega trpljenja: *Glejte! približala se je ura, in Sin človekov bo izdan grešnikom v roke* (Mat. 26. 45.)

2. Tudi *Mati božja* se je odlikovala v tej čednosti. Srčna je morala biti, da si je upala odgovoriti, oporekati nadangelu, ki je stal pred njo. Pa oporekala mu je, ko je menila, da bo morala devištvu dati slovo, če postane mati Odrešenikova. Kako močno-dušna je morala biti, pripravljena iz ponižnosti prenesti največjo sramoto, ko namreč sv. Jožefu, ki jo je hotel skrivaj zapustiti, ni nič povedala o skrivnosti včlovečenja Mesijevega! Koliko srčnosti je bilo treba, slediti svojemu v smrt obsojenemu Sinu na goro Kalvarijo ter poslušati surovo zmerjanje njegovih morilcev! Koliko srčnost je slednjič razodela „kraljica mučencev“ pod sv. križem, kjer je ona stala ter darovala Bogu svojega otroka za

zveličanje sveta, ko bi se bila vsaka druga mati od tuge in bolesti sesedla !

3. Težavno je bilo sv. Jožefu, vstati ter iti v mrzli noči iz domovine v tuji Egipt, ko mu je Bog to ukazal po angelu. Toda krepostni rednik Jezusov se ni obotavljal prav nič ter je srčno nastopil neznano in pusto pot. Silno nadležno je moralo biti sv. Družini, v tuji deželi, mej neverniki skrbeti za živež. Toda močnodušno se je sv. Jožef udal v svoj položaj ter storil svojo dolžnost.

Srčnost potrebuje vsak kristjan, da more vstrajno delati za svoje zveličanje. Zato pa se zanjo priporočujmo tudi sv. Družini zlasti ob današnjem godu. Sv. Bernard pravi: „Modrost sicer razsvitljuje naš um, pravičnost vodi našo voljo, srčnost pa mora vse dognati, ko zmernost odkaže pravo rabo.“

IV. Sedaj pa še o z m e r n o s t i, o četrti dejanjski čednosti. Tolika je reva človekova, da ne stori le sto in stokrat greha, ampak večkrat celó, kadar dobro dela, ravna tako napačno in tako pretirava, da zgreši zlato srednjo pot. Od obojne vrste zmotga more zadrževati poglavitna dejanska čednost zmernosti. To je tista čednost, po kateri krotimo vsako nedovoljeno, zlasti vsako čutno ali nečisto nagnenje, to pa, ker je dovoljeno, le zmerno uživamo. Kakor se ume samo po sebi, ne moremo spet te čednosti nikjer najti v lepši luči, kakor na sv. Družini. Zmerna je bila v žalosti, zmerna v veselju, pa tudi v vsakem drugem oziru.

1. V J e z u s u K r i s t u s u, v Najsvetejšem seveda ni moglo biti niti najmanjšega nagnenja k hudemu in bile so v njegovi božji osebi vse najboljše lastnosti in popolnosti v najskladnišem razmerju. Tako n. pr. je bila njegova presrčna želja, da bi se že ob njegovem bivanju na zemlji čast nebeškega Očeta razširila kar najdalje ter bi se vsi ljudje vseh časov zveličali. Toda kako slabo se je to vresničilo ! Kako malo vrstnikov je bilo, ki so spoznali in častili pravega Boga, kako malo se jih je zveličalo v primeri z njegovim trdom ! Sam je rekel: *Veliko jih je poklicanih, malo pa izvoljenih.* (Mat. 20, 16.) Pa to ni vznemirjalo božjega Odrešenika. Namestu nezadovoljnosti je rekel popolnoma vdan v voljo Očetovo: *Ne iščem svoje volje, ampak voljo njega, kateri me je poslal.* (Jan. 5, 30.) Natančno tako, kakor je bila volja nebeškega Očeta, je mislil, želel, ljubil, živel, delal, se trudil. Zato je bilo vse njegovo življenje v vsakem oziru neskončno popolno.

2. Zmernost je vodila tudi njegovo presv. M a t e r v vsem njenem življenju. „Mati ljubezniva“ je presrčno ljubila svoje in

božje dete, toda znala je v tem ohraniti pravo mero. Apostelj Peter pa se je dal speljati s pravega pota ter pregoreč v svoji ljubezni je hotel celó braniti Odrešeniku, da bi se ne dal sovražnikom v roke, češ, da on postavi zanj svoje življenje. Marija je bila tudi vsa vneta za čast božjo, toda ni bila tako silna, kakor aposteljna Janez in Jakob, ki sta hotela nad Samarijce ogenj poklicati, ker jih niso hoteli sprejeti. Toda Jezus ju je zato pokaral rekoč: *Ne veste, katerega duha ste.* (Luk. 9, 55.) Brezmejna je bila bolečina, ki jo je občutila pod križem svojega umirajočega Sina; toda trpela je tako, da ni nič neprimerneга spregovorila ali naredila.

3. Sv. Jožef je bil gotovo tudi s to čednostjo ozaljšán, čega sv. pismo imenuje moža pravičnega. Občudovati moramo na njem najprej, kako je znal pri vsem svojem delovanju združiti, pravo vnemo z dostojnim mirom in molčečnostjo. Delal je, trpeli molil, pa vse zvesto in mirno. Potem moramo občudovati na njem tisto zmernost, ki mu je prepovedovala in zatirala vsako čutno ali nečisto nagnenje. Ni čuda, da je bil vsled tega le on od Boga izvoljeni ženin in mož najčistejše Device, varuh Marijinega devištva pa varuh in rednik Njega, ki je večna svetost. Znak njegove zmernosti v tem oziru je običajna lilija.

Ali mi je treba morda poudariti še, kako je bil sv. Jožef zmeren tudi v ožjem pomenu besede? Kdo bi si upal misliti, da se je sveti Jožef kedaj količkaj pregrešil s požrešnostjo, s pijanostjo?

Ravno zoper to čednost pa, zoper zmernost v nasprotju z nečistostjo in požrešnostjo, se dandanašnji toliko greši pri samskih in pri zakonskih, pri mladih in starih. To pa radi tega, ker ni strahu božjega, ker se ljudje tako malo spominjajo čednosti sv. Družine in preredko štirih poslednjih reči.

Ljubi kristjani! Brez izjeme skoraj vse družine naše župnije so zapisane v bratovščino sv. Družine. Glejte, da se boste tudi vedno čutili ude te bratovščine! Zlasti današnji dan obnovite vsi željo v svojem srcu, čim dalje bolj in bolj posnemati čednosti sv. Družine. Sv. Alfonz M. Ligvorij pravi: „Nobena svetnika nimamo, ki bi si bil pridobil kako čednost, ako je ni poprej pozelel.“ Ako si pridobimo štiri poglavitne dejanske čednosti, v katerih se je sv. Družina tako odlikovala, potem bomo bogati tudi na vseh drugih. Kdor pa le eno od teh zapravi s smrtnim grehom, zapodil je s tem tudi druge

tri iz svojega srca. Da ostanete zvesti in delavni udje te bratovščine, bomo po pridigi ponovili posvetitev sv. Družini z dotičnih podob, kakor oznanjeno.

Sklenem z zbirno molitvijo iz sv. maše v čast sv. Družini: „Gospod Jezus Kristus, ki si, pokoren Mariji in sv. Jožefu, domače življenje posvetil z neizrečenimi čednostmi: stôri, da nas z njuno pomočjo zgledi Tvoje svete Družine poučujejo, ter ž njo vekoma združijo.“ Amen.

V. Bernik.

## Priložnostni govori.

### Dekletom o grešni ljubezni.

(Za god sv. Neže.)

„Predpustni čas, ti čas presneti“, tako je zdihoval nekdašnji pesnik, ki je hodil po pustnih veselicah, — in konec vseh veselij je bil — prazen mošnjček. „Predpustni čas, ti čas presneti“, tako zdihuje na pepelnico marsikatero dekle, ki je videla to in ono tovarišico pred pustom kot nevesto pred altarjem, in je pričakovala, da tudi njo kdo zasnubi in popelje pred altar, — pa je čakala zastonj. Ostala je samica, in bo še čakala, čakala... In če ji je on že tolikrat in tolikrat obljubljal: „Te bom vzel“, pa je zopet pretekel predpust, in je ni vzel, in so hudomušneži ravno pod njenim oknom ploč vlačili, potem šele ji ni samo bridko pri srcu, marveč se tudi jezi nad njim, nad nagajivci — sama nad sabo, da je tako — neumna.

Krščanska dekleta, kako je pa z vami? Ravno predpustni čas je, ali tudi katera izmed vas že komaj čaka, da bi jo kdo zasnubil, da bi postala nevesta? Kakor nalašč pred pustom obhajamo god sv. Neže, in ravno danes se spominjamo nje, ki je najlepši zgled dekletom. Sv. Neža je bila ena izmed onih deklet, ki jim ni nič za možitev. Komaj trinajst let stara je že imela snubačev. Pa kako je ona odvrnila od sebe vse snubače! „Poberi se od mene, smrtna jed, ker jaz ljubim že drugega.“ Tako je po besedah svete cerkve sv. Neža odgovorila mladeniču, ki si je skušal pridobiti njeno ljubezen. Ljubila je drugega in mu hotela ostati vedno zvesta. Pa koga je ona tako zvesto ljubila? Sama odgovarja: „Jaz ljubim Kristusa, k njemu pojdem kot nevesta; njega ljubim, čegar mati je devica; čegar oče ženske ne pozna;

če njega ljubim, ostanem čista; če se njega dotaknem, ostanem neoskrunjena; če njega vzamem, ostanem devica.“

Kako krasne besede trinajstletne deklice! Kje so dandanes dekleta, ki bi tako mislile, tako govorile? Kako malo jih je! Večinoma vse komaj čakajo, — da bi kdo prišel, zatrjeval jim svojo ljubezen — in popeljal jih pred altar. Kako je z vami, dekleta? Nočem vam ničesar očitati, a stavim vam v zgled sveto Nežo. Ne zahtevam sicer od vas, da bi tudi ve morale vse ostati device celo življenje; saj je gotovo marsikatera od vas poklicana v zakonski stan, — a to zahtevam, ali pravzaprav, sam Bog zahteva to od vas, da ostanete device cel čas samskega stanu, da neoskrunjeno ohranite svojo dekleško čast, da se ne zapletete nikdar v grešno ljubezen in si ne daste od nikogar uropati deviškega venca pred zakonom.

„Poberi se od mene, smrtna jed!“ tako zakličite s sv. Nežo vsakemu, ki bi vas hotel s sladkimi besedami ali obljubami premotiti in vzeti vam lepoto čiste duše ali celo s predrzno silo vam raztrgati deviški venec. Smrtna jed je, naj bo še tako lep, smrtna jed, naj bo še tako bogat, smrtna jed, naj ti bo še tako všeč, — smrt ga bo pojedla, smrdljiva gniloba bo razdejala njegovo lepo telo...

Oh pa zoper grešno ljubezen pridigovati dekletom sedanjega časa tako malo pomaga! Dokler se zanje nihče ne zmeni, je že še; ali malokatera je tako srečna, da bi se ji nikoli ne bližal noben zapeljivec; ko se ji pa približa, oh, kako čudovito hitro njemu na ljubo vrže od sebe vso sramežljivost! Zdeti se mora človeku, ko da je komaj čakala, da je prišel, ker mu je tako brž izročila svoje devišstvo „iz same ljubezni“, da je njeno devišstvo pokopal za vselej. Kako malo malo stanovitnosti je med dekleti, ki živé med svetom!

In če se dekle enkrat zagleda v osebo drugega spola, zaplete v grešno ljubezen, potem so zastoj vsi nauki, vse pridige! Potem se z njo godi podobno kakor z jetičnim pijancem. Če jetičnemu pijancu rečeš, naj nikar ne pije toliko, ker preobilna pijača mu bo škodovala in ga še prej spravila v zemljo, pa ti poreče: „Če pijem, mi dobro stori, potem mi odleže in ne čutim več bolečin v prsih.“ Da, odleže mu, ne čuti bolečin, ker je — omamljen! Ko pa se strezne, mu je toliko hujše v prsih!

Ravno tako nekako grešna ljubezen stori dobro dekletu. Prijetno ji je pri srcu, kadar misli nanj, ali kadar ga vidi skozi

okno iti mimo hiše, ali kadar z njim govori, ali kadar od njega dobi kako pismo ali kaj v spomin. Toda to ji stori ravno tako dobro, kakor jetičnemu vino ali žganje. Za nekaj časa ji je dobro, prazabi na vse, a znotraj je pa vse gnilo, znotraj v duši, v srcu takega dekleta nastane strašno razdejanje, strašna gniloba, — včasih tudi na zunaj. Kakšen razloček med sedaj in prej!

„Kaj je kaj hudega, če tega ali onega rada vidim? rada z njim govorim? To vendar ne more biti greh“, katera sama pri sebi misli.

Recimo, da bi res samo pri tem ostalo, da bi se samo rada videla in govorila, vprašam, kaj pa hočeš od tega gledanja in govorjenja? Pred vsem to pomeni, da je tvoje srce prazno in leno. Ko bi imela pravo veselje in ljubezen do Boga, bi ne postavila nobenega malika na altar svojega srca, da bi ga molila in le nanj mislila. *Kjer je tvoj zaklad, tam je tvoje srce.* Tvoj zaklad ni Kristus, ti ga ne poznaš, ti ga ne ljubiš, sicer bi ne imela vsega veselja nad njim, ki se bo postaral in umrl, — ki je smrtna jed.

Pa ko bi ostalo res samo pri gledanju in govorjenju! Pa navadno ne ostane! Godi se kakor tistim, ki so navajeni žganja. Če je kdo navajen vsak dan svojo mero žganja, ne bo dolgo ostalo pri ti meri. Prvi frakelj želj ne pogasi, le še vname jih, pridjati mora še enega. Leto kasneje še dva fraklja nista zadosti, in bolj ko je star, več potrebuje, da se za eno uro pomladi in napije, da je vesel in junačen. In nazadnje? Poznal sem ljudi, ki so se kar tresli in niso bili za nobeno delo, dokler niso izpili par frakljev žganja ali še več. Taka je tudi s tistimi, ki se zapletejo v znanje z osebo drugega spola. Sprva sta tako dva zadovoljna, da se kje srečata in na kratko pozdravita. Kasneje že malo postaneta in kaj malega pregovorita, še kasneje si že roke podasta, ko gresta narazen, — še kasneje hočeta skupaj iti na kako pot, včasih celo na božjo pot ali vsaj od kakega sejma ali žegnanja, še kasneje si dasta kako darilo. kak spominek in si obljubljata in prisegata „ljubezen do hladnega groba“ in večno zvestobo, še kasneje hočeta, kar je naravnost smrtni greh.

Ne gre ravno pri vseh enako ali pri večini od njih nedolžnost gine kakor beli sneg ob pomladnem solncu, in začno živeti že pred poroko, ko da bi že bili poročeni. In nazadnje?

Bral sem o dobrem in pridnem gospodarju. Eno leto je bila posebno dobra letina in pridelal je velik sod žlahtnega vina. Že dolgo ni bil tako dobre volje, ker imel je dolgove in otrok veliko

in še eno odraslo hčer, ki je imela žalostno bolezen — božjast; sedaj pa je upal, da bo za vino dobil lepe denarce, poplačal nekaj dolga in otrokom kupil obleke. Prišla je nedelja in kakor je navada v krščanskih hišah, so šli vsi k službi božji, le enega varuha so pustili doma; za varuha je doma ostala božjastna hči. Ko je bila sama doma, prime jo naenkrat poželenje, da bi šla pokusit malo novega vina. Ko je pipo odprla, tedaj jo vrže božjast in vse vino je izteklo iz soda. Oh kako je stari, dobri mož zdihoval in jokal, ko je prišel domov in videl, kaj se je zgodilo! . . .

Glejte, nekaj takega se zgodi stokrat in stokrat, le na drug, prav ostuden način. Hči začne znanje, nič hudega ne misli, nič hudega noče, naenkrat sama ne vé, kdaj pade v smrtni greh, — in nesreča je storjena. In jeza in žalost v družini nad sramoto in nesrečo, ki je prišla nad vso hišo, je večja, kakor ko bi bil iztekla poln sod vina! Kako naj taka oseba popravi jezo in žalost, kletvino in vse pohujšanje, katero je napravila? In na vse zadnje ostane vendar še morda na cedilu, ker zapeljivec zanjo ne mara več in si drugo izbere.

Če pa ne pride tako daleč, kaj se pa godi znotraj? Koliko grešnih misli in želj mrgoli v srcu! . . . In konec? *Nič nečistega ne pojde v nebeško kraljestvo.*

Vsakdanja skušnja uči, da grešna ljubezen nikomur ne prinese sreče. Zato je toliko nesrečnih zakonov, ker jih sklepajo taki, ki so z grešno ljubeznijo zapravili svojo srečo, svojo nedolžnost in nakopali si jezo božjo, ki jih tepe v zakonu.

Če je kateri izmed vas, dekleta, Bog dal poklic za zakonski stan, pripravljajte se na ta težavni stan z lepim, neomadeževanim življenjem. Nikar se ne zapletite v grešno znanje, nikar si ne pustite od nikogar raztrgati deviškega venca in v blato poteptati svoje dekliške časti! Le pomislite, kako bi bilo pri srcu nevesti, ki je prišla z deviškim vencem na glavi k poroki, pa bi tam v cerkvi, vpričo vseh ljudi planil človek k oltarju, pa strgal nevesti venec z glave in zavpil, da bi vsi slišali: „Hinavka, ti ne smeš nositi deviškega venca, ker nisi več devica, tvoje devištvo je že pokopano, jaz sem priča!“ — Kaj ne, kako bi je bilo sram?! —

Oh koliko takih hinavk stopi pred oltar z vencem na glavi, kako jih bo sram, ko bo sodnji dan Bog razkril njih hinavščino!

Do take hinavščine pa navadno pripelje grešna ljubezen.

Zatorej dekleta, prosim vas, rotim vas, držite vendar kaj nase, na svojo dekliško čast in poštenje, ne poslušajte zapeljivcev, ki se smukajo okoli vas! Kdor bi se drznil dotakniti se vas, zagromite z vso resnobo nad njim: „Poberi se, smrtna jed!“ Le nikar se nič ne bojte; če vam je Bog dal poklic za zakonski stan, izročite se popolnoma v njegovo voljo, skrbno čuvajte nad svojim devištvom in — prišel bo čas, — pa bo prišel po vas ženin, katerega vam je sam Bog izbral in boste srečne in zadovoljne. — Vsaka zmaga nad zapeljivci pa vam bo povečala plačilo v nebesih — katero že uživa sv. Neža in katero želim vam vsem prav iz srca. Amen.

*Po Alban Stolcu Janež Zabukovec.*

## **Nagovor pri sprejemu novih udov v Marijino družbo ali pa ob ponovitvi posvečenja.**

Vršiti se ima danes zopet slovesnost, ki nam bolj ganljivo govori na srce kakor katerakoli pridiga. Vendar pa jaz ob tako veseli priliki ne morem molčati, marveč spregovoriti hočem nekaj besedi, ki prihajajo iz srca in sežejo naj tudi v srce! Slovesno se hočete danes posvetiti Mariji, s tem sicer ne bote nič posebnega, nič težavnega obljubile, ko bote tukaj slovesno pred altarjem obljubile, da hočete natančno spolnovati dolžnosti, katere ima krščansko dekle, milosti pa prejmete neizmerne. Oh kako slovesen trenutek je to, že stojé pri vas angeli, ki komaj čakajo, da izgovorite besede posvečenja, da potem to posvečenje ponesó pred tron nebeške kraljice. S tem posvečenjem sklenete pogodbo z Marijo prečisto devico. Marija vam hoče biti dobra mati, ve pa ji obljubite, da hočete biti zveste hčere. Ko bote molile besede posvečenja, oh s kolikim veseljem bo napolnjeno Marijino materino srce, z materino ljubeznijo bo gledala z visokih nebes milostljivo na vas, in ve... Oh tudi vaša duša bo polna nadzemeljskega veselja, tako da bote morale reči, s r e č n a, presrečna sem.

In res, krščanska dekleta, mnogo vzroka imate imenovati se s r e č n e! Ali mar morete pričakovati večje milosti, večjega odlikovanja, od milosti in odlikovanja, katero vam podeli nebeška vaša mati danes? — S tem, da vstopite v Marijino družbo, postanete hčere Marijine. Kot Marijine hčere pa nimate za mater

kake imenitne pozemeljske gospe, kakor carice ali kraljice, marveč za mater sprejmete samo mater božjo, gospo nebes in zemlje, kraljico brezmadežno spočeto. To odlikovanje vas mora v resnici napolniti z nekakim svetim napuhom. Otroci tega sveta se bahajo, ako so otroci imenitnih, bogatih, plemenitih staršev. Kajne da kako smešno je to, saj to ni njih zasluga! — Oh koliko več vzroka imate ve veseliti se, ker imate tolikanj imenitno, tolikanj bogato, tolikanj plemenito mater, katere imenitnost, svetost in bogastvo nima tudi ne podobnega na svetu.

Hči Marijina boš, krščansko dekle, in Marija bo tvoja mati. Izmed tisoč je tebe izvolila in uvrstiti te hoče v število svojih družabnic. Zapreti in vsaditi te hoče v svoj prekrasen vrt, v katerem boš obvarovana marsikateri nevarnosti. Sprejeti te hoče pod svoj materni plašč, vkloniti te hoče v svoje najčistejše srce, kjer te hoče osrečiti s svojo najčistejšo ljubeznijo. Marija te tolikanj ljubi, ali se tedaj ne boš prizadevala tudi ti ljubiti je? V svojih potrebah boš prosila Marijo, v svojih stiskah boš klicala Marijo in k Mariji boš v svojih težavah povzdignila svoje oko: in kaj naj bi ti ona odrekala, ona, ki te tolikanj ljubi. In sploh, kaj ti mora manjkati, ako te ljubi Marija? Dokler boš ti njo ljubila, bo tudi ona tebe, vodila te bo na poti v večnost in toliko časa te ne bo zapustila, dokler te ne pripelje v sv. nebesa.

Hči Marijina boš! ali razumeš, krščansko dekle, pomen in moč teh besedi? Ali ti ni že ta beseda krepko orožje zoper mamljive napade sveta? Ali ni že ta beseda pripravna premagati skušnjave, in vas bodriti, da napredujete na poti krščanske popolnosti? Hči mora biti podobna materi in sramota bi bila za dekle, ki nosi ime hči Marijina, ko bi se ne trudila, posnemati čednosti Marije prečiste device! Kako grdo bi bilo, ko bi z raznovrstnimi pregrehami žalila srce tolikanj dobrotljive nebeške matere, katera te tolikanj ljubi.

Hči Marijino boš, tedaj bi se pač ne spodobilo iskati med hudobnim svetom pregrešnega veselja, mej tem ko je Marija zvesto ljubila sveto samoto Nazareške hišice; skrbno ogibaje se vsakega posvetnega občevanja je želela le to, da bi kolikor mogoče presrčno v molitvi mogla občevati z Bogom.

Hči Marijina boš, tedaj bi se pač ne spodobilo, da bi ljubila nečimernost v obleki ti, ki si hči tolikanj ponižne device, ki nikdar ni navezala svojega srca na nečimurnost tega sveta.

Hči Marijina boš, hči nje, katera je, akoravno visoko nad vse angele do časti božjega materinstva povzdignjena, vendarle ostala ponižna dekla Gospodova; nikakor se ti tedaj ne spodobi ošabnost, nepotrpežljivost, jezljivost in trmoglavost, saj je bila Marija, tvoja mati, vedno prijazna, vedno pohlevna, iz srca krotka in ponižna; Marijino življenje je bilo nepretrgana daritev popolne pokorščine do Boga in udanosti v njegovo presveto voljo.

Hči Marijina, kako bi ti zaslužila to ime, ko bi se ne prizadevala skrbno obvarovati ono čednost, katera spremeni človeka v angela? Pazi tedaj brez prenehanja na svoje srce, na svoje počutke, na svoj jezik in nikdar ne pozabi, da je Marija, tvoja mati, najčistejša lilija deviške čistosti, ki ima svoje dopadenje le nad čistimi dušami.

Kako bi mogla imenovati se hčer Marijino, ako bi ne imela veselja nad pobožnimi vajami, ako bi se mlačno vdeleževala sv. opravil in bi se dolgočasila pri molitvah, katere bi vrhutega tudi brez pomisleka opuščala, ko vendar veš, da je bila Marija, tvoja mati, polna največje gorečnosti pri vseh teh opravilih.

V spomin na današnjo ginljivo slovesnost vam dam na pot v življenje en svet, katerega nikdar ne pozabite. Kadarkoli vas zapeljuje svet, satan ali pa vaša lastna slabost, da bi storile to ali ono hudo ali pa opustile to ali ono dobro, spominjajte se takoj, da ste hčere Marijine. Ta misel vam bo dajala pogum, da bote zamorile nagibe, ki vas napeljujejo v greh, da bote brzdale svoje slabo nagnenje in da vsled tega ne bote tako lahko odstopile od prave poti čednosti in dolžnosti. Na ta način pa bote dosegle tudi namen, katerega ima Marijina družba, v katero bote danes vstopile.

Na me n Marijini družbi je, 1. gojiti in pospeševati posebno in gorečo ljubezen do presvete Device Marije v srcih udov, ki so se Mariji prostovoljno in na poseben način posvetili, in to ljubezen in pobožnost medsebojno ohranjovati in krepečati. 2. ude izpodbujati in navajati, da pod vodstvom in varstvom svoje gospe, priprošnjice in matere kot zvesti Marijini služabniki, zaupljivi varovanci in ljubeči otroci kažejo resnično katoliško življenje v mišljenju, govorjenju in dejanju; 3. ude izpodbujati, da ne ljubijo le sami za se presvete Device Marije, ampak da tudi druge v to hrabré; da se složni kot dobro urejena vojska bojujejo s sovražniki presvete Device Marije in njenega božjega Sina, in da kot Marijina družina goreče branijo pravice Jezusa Kristusa in njegove neveste sv. cerkve. (Otrok Marijin str. 4).

Vprašam vas, krščanska dekleta, ali ni ta namen v resnici vzvišen? Kako srečne ste tedaj, da ste se odločile vstopiti v Marijino družbo, katera ni prav za prav nič drugega, kakor učilnica popolnosti, bodrilka prave pobožnosti, vadnica krščanskih čednosti, vežbanica, v kateri si vežbate svoje slabotne moči, da jih potem morete vspešno porabiti v boju zoper svoje dušne sovražnike.

Krščanska deklete, zavedajte se tedaj časti, do katere ste bile povzdignjene, in skažite se v redne svoje nebeške matere. Na svojih prsih bote odsej nosile Marijino svetinjico, znamenje, da ste Marijine hčere; skrbite pa za to, da bo ta podoba nebeške vaše matere vtisnjena vam tudi v srce. Vpodobite svoja srca po Marijinem najčistejšem srcu! Ve morate skrbeti za to, da bote Mariji kolikor mogoče podobne, ve morate biti živa fotografija nje, ki je bila najpopolniše zrkalo najlepših čednosti. Ve dobite danes v roko belogoreče s večo, ki je lepa podoba deviške čistosti in gorečnosti, oh da bi bilo tudi vaše življenje vedno podobno sveči, o da bi tudi ve svetile z lepimi svojimi zgledi drugim svojim tovarišicam na poti popolnosti, oh da bi se tudi ve v goreči ljubezni vedno vemale za Jezusa Kristusa, svojega nebeškega ženina!

Kako žalostno je, ko moramo dan na dan gledati toliko deklet, katere zvabi svet v svoje zanjke; tako dekleta padajo potem iz hudobije v hudobijo in slednjič bodo pahnjene v večno pogubljenje!

Kako srečne ste nasprotno vé, ki ste se z današnjim dnevom zatekle pod skrbno Marijino varstvo! — Kako varno in sladko počiva dete v materinem naročju, in ako otroku preti nevarnost, ako se tega ali onega preplaši in zboji, kam drugam se otrok zateče, kakor v naročje svoje matere? — Krščanska dekleta, tako delajte tudi vé! Kadar vam greni žalost vaše življenje, kadar vas nadlegujeta strah in bojazen, kadar se vam bliža sovražnik in kadar vam preti nevarnost, z eno besedo: vselej in povsod, v žalosti in veselju, v počitku in trpljenju zatecite se k Mariji, nikdar se nje ne odtegnite in rešeni in srečni boste.

Da, o Marija, srce mi pravi, da bodo ta dekleta srečne in zveličane po Tebi. Zato si jih sprejela v število v svojih posebno ljubljenih otrok, zato si presadila nežne te cvetlice v svoj vrt in čuvati hočeš odslej nad njimi z vso skrbljivostjo. Pa, o Marija, te tvoje hčere, te tvoje rožice morajo še dihati okuženi zrak tega

sveta! oh, varuj in brani jih Ti, da nikdar ne zapravijo občudovanja vrednega blišča svoje nedolžnosti! Ohrani jih varno skrite pod materinim svojim plaščem skušnjav in obsipaj jih z božjim blagoslovom in z milostmi, da bodo od dne do dne rastle v čednostih tako, da jih boš enkrat iz svoje družbe na zemlji lahko sprejela v svojo presrečno družbo v nebesih. Amen.

P. Engelbert Pollak.

## Pogled na slovstvo.

### A.

*Poljedelstvo.* Slovenskim gospodarjem v pouk spisal Viljem Rohrmann, strokovni učitelj na kranjski kmetijski šoli na Grmu. II. del. Posebno poljedelstvo.

L. 1897. in 1898. je izdala družba sv. Mohorja splošno poljedelstvo v dveh snopičih, v katerih se je govorilo o zemlji, o gnoju, o setvi, o oskrbovanju rastlin itd. Letošnja knjiga nas pa nči, kako moramo oskrbovati vsako posamezno rastlino. Pred vsem poučuje pisatelj, kar je treba vedeti o pridelovanju žita: pšenice, rži itd. Opisujejo se pridelovanje sočivja, korenstvo, predivnatih in oljnatih rastlin. Posebno skrbno je obdelan oddelek o pridelovanju krmskih rastlin, ki se sejejo na njivo. Obdelovanje travnikov je posebej opisano. Kako je treba travnike osuševati, ali pa namakati, kakšna travna semena je treba sejati včasne, kakšne v stalne travnike, vse to je prav poljudno popisano in pojasneno tudi s slikami. Priznati se mora, da je ravno obdelovanje travnikov tako dobro in temeljito in ob enem poljudno obdelano, da ni bilo dosedaj v slovenskem jeziku kaj tacega brati. Ako bodo živinorejci ta pouk prebirali in se po njem ravnali, se bode živinoreja kmalu jako povzdignila. Zadnji del, obdelovanje pašnikov, precej na kratko popisuje, kako je ravnati s pašniki in jih rabiti. Knjiga je pisana poljudno in pisatelj, ki je priznan strokovnjak, je povedal pri vsaki kmetijski rastlini vse najvažnejše. Pogrešamo vendar nekake pregledne tabele, katera bi kazala na eni ali dveh straneh vse važnejše, kar je navedeno pri popisu posameznih rastlin n. pr. množino semena, pridelka, teže itd. Napak v knjigi ni. Ne dopade se nam beseda: „tančina“ za tanko zemljo, ali „zimska“ za zimsko vrsto kake rastline. Slika semena lucerne je slabo izpadla. Nekaj malih tiskovnih pomot sleherni lahko popravi.

J. Hladnik.

### B.

1. *Praelectiones dogmaticae*, quas in collegio Ditton - Hall habebat Christ. Pesch S. J. Tomus IX. Ed. altera. Friburgi Brisg. Herder. 1902. Str. X, 413. C. K. 672.

S posameznimi zvezki Pescheve dogmatike je „D. P.“ od časa do časa seznanjal svoje čitatelje. Sedaj imamo pred seboj zadnji zvezek in s tem celo delo v drugi izdaji. Vsebina tega zvezka je po večini bolj nraoslovna kakor dogmatična. Govori namreč o „nravnih čednostih“ (modrost, srčnost, zmernost, pravičnost), poglavitnih in podrejenih, posebno natančneje „de religione“

(str. 1—204). Kajpada obdeluje čednosti le bolj iz dogmatične strani, v čisto moralna vprašanja in v kazuistiko se ne spušča, marveč zavrača čitatelja na veliko pravoslovno delo svojega sovedovnika Lehmkuhla. Od str. 205—261 razlaga nauk o grehu, smrtnem in malem. Schellove teorije o smrtnem grehu pa pozneje o posmrtni usodi duše izrecno ne omenja, dasi jo ima v mislih in zavrača čitatelja na svoji razpravi v „Theologische Zeitfragen“ (II.): „Das Wesen der Todsünde“ in „Die Seele des Todsünders im Jenseits“ — V drugem, v čisto dogmatičnem delu razpravlja o širih poslednjih rečeh, izvzemši nebesa, katera je obdelal že v prejšnjih traktatih de Deo uno, de Deo fine ultimo. Mesto nebes razlaga tukaj nauk o vicah. Dodan je tudi kratek članek o hili-azmu, z razpravo o vesoljni sodbi se sklene celo delo.

Ta zvezek se v drugi izdaji le neznatno razločuje od prve izdaje, tvarina je narastla le za eno stran, ker je pridjano nekaj podrazdelitev in opomb. Pač pa je kazalo v drugi izdaji veliko obsežnejše. Dodan je seznamek važnejših svetopisemskih mest, ki so v „Praelectiones“ natančneje razložena, zlasti je pa pomnoženo stvarno kazalo od 10 na 48 strani, kar olajšuje praktično rabo.

Kdor si želi obširnejše latinske dogmatike, se mu sme priporočati Peschevo delo, ki je dokaj obširno, a se vendar ne spušča v vsakovrstne subtilne podrobnosti, ima pregledno razvrstitev tvarine in slog prav jase.

Dr. F. K.

2. *Theologia moralis decalogalis et sacramentalis* auctore clarissimo P. Patritio Sporer, ord. ff. Min. Novis curis edidit P. F. Irenaeus Bierbaum, ord. ff. Min. Editio secunda. Tomus I. Pag. IX + 860. Paderbornae 1901. K 9. — Bierbaum prireja Sporerjevo moralno že v drugi izdaji. Pruner (Theol. moral. ed. 1883) piše o tem delu: Sporer auctor existit Operis moralis, quod satis commendari non potest. Apprime novit coniungere ad invicem methodum scholasticam et casuisticam, qualiter perpauci noverunt auctores periodi istius. — Celo delo ima tri zvezke. Prvi zvezek govori de conscientia, de actibus humanis, de legibus et peccatis, de primo, secundo, tertio, quarto decalogi praecepto. Na koncu je natančno stvarno kazalo. Druga izdaja se ne loči mnogo od prve. Le nekateri novejši odloki so dodani in tudi apostolska konstitucija „Officiorum ac munerum“ na str. 323. — Izdajatelj Bierbaum je dobil po kard. Rampollu pohvalno pismo dne 22. novembra 1901, ker je izdal vnovič delo Sporerjevo († 1683). Moralna je pisana v obče temeljito in obširno, dasi stanju dandanašnje moralne vede ni po vsem primerna. Moralni sistemi se ne obravnavajo v njej, kakor je to dandanes potreba. Tudi temeljni pojmi de lege aeterna et de lege naturali, od katerih imajo vsi drugi zakoni svojo obveznost, niso razloženi. Pač pa najdemo v knjigi temeljitih razprav o obljubah, o prisegi, o postu in treh božjih čednostih.

Dr. Jos. Somrek.

V zbirki pripovednih in poučnih spisov, ki jih z naslovom „Volksbücherei“ izdaja „Styria“ v Gradcu, so izšle te-le povesti: „Ritter und Bürger“ in „Ein echter Edelmann“, sp. C. Spindler, „Der Hochwald“ und „Das Heidedorf“ Ad. Stifterja, in „Meister Martin und seine Gesellen“, spisal A. Hoffmann. Posamezni lični zvezki v mali osmerki so po 20 vinarjev.